Ensest

MARQUIS DE SADE

Ensest
MARQUIS DE SADE
Roman

Türkçesi: Neslihan Özakıncı

150 sayfa

KAFEKÜLTÜR Yayıncılık
© 2013 /SUPERNATUREL

www.kafekitap.com
iletisim@kafekitap.com

KAFEKÜLTÜR Yayıncılık
İslambey Cd. 44/13 34050 Eyüp İstanbul
0212 615 22 99

ISBN 978-605-143-077-5

Baskı: Net Kırtasiye Tan. ve Matbaa San. Tic. Ltd. Şti. Taksim Cd. Yoğurtçu Faik Sk. No 3 Taksim Beyoğlu İstanbul

Donatien Alphonse François le Marquis de Sade (d. 2 Haziran 1740 - ö. 2 Aralık 1814), Fransız aristokrat ve felsefe yazarı. Erotik edebiyat'ın önemli yazarlarındandır, genellikle sert pornografik yazılar yazardı.

Yaklaşık 29 yılını hapisanede, 13 yılını akıl hastanesinde geçirmiştir ve en önemli eseri *Sodom'un 120 Günü*'nü hapishanede yazmıştır. Bir diğer önemli eseri de *Justine*'dir. Sadizm'in kökeninin onun yazdıklarına dayandığı bilinir.

Yazılarında ahlakı, yasayı, dini öğeleri dikkate almadan aşırı özgürlüğü (hatta ahlaksızlığı) ve en iyinin zevk olduğunu savunuyordu. Sade, 32 yıl farklı hapishanelerde ve akıl hastanesinde hapsedildi; onbir yıl Paris'te (on yılı Bastille'de geçti), bir ay Conciergerie'de, iki yıl kalede, bir yıl Madelonnettes'de, üç yıl Bicêtre'de, bir yıl Sainte-Pélagie'de ve 13 yıl Charenton akıl hastanesinde. Yazılarının çoğunu tutuklu olduğu dönemde yazdı. "Sadizm" kavramı adından türetilmiştir.

Sade kitaplarında kişilerarası ilişkilerde insanın insansal yanı bir kez yitirildiğinde, neler olabileceğinin bilgisini verir. Kişilerarası ilişkilerde insanın sahip olduğu onur bir yana bırakıldığında, ortaya çıkan yeni ilke kendi yararını koruma sonuna kadar götürülecek olursa; zorunlu olarak "sadizm"e varılır. Yani insandaki insansal olan tek şey doğaysa, doğrudan doğa nedenselliği insan türünün yapıp etmelerini belirliyorsa, insan olmak cani olmayı da beraberinde doğal olarak taşır. Eserlerinde ahlaksal eylemin belirleyicisi olarak etik değerler değil de, içgüdüler ya da "koşullu buyruklar" eylemin "ilkesi" yapılırsa neler olacağını anlatır.

Ensest

Bu hikâyede kendimize koyduğumuz tek hedef insanı eğitmek ve onun ahlak ilkelerini düzeltmektir. Okuyucu hikâyeyi okumakla, arzularını yerine getirmek için engel tanımayacak olanların sonsuza kadar peşinden giden tehlikeler bilgisi içine dalabilir! Yeter ki en iyi eğitim, zenginlik, yetenek ve doğa vergisi yeteneklerin, bunlar kendi kendini kısıtlama, iyi davranış, akıl ve alçakgönüllülükle desteklenmedik ve öne çıkarılmadıkça yoldan çıkmış birine yol gösterebilecekleri konusunda ikna olsunlar. Nakletme niyetinde olduğumuz gerçekler böyledir. Okuyucu tasvir etmek zorunda olduğumuz korkunç suçun canavarca ayrıntıları için hoşgörülü görünsün, fakat biri bunları en ufak bir süsleme olmaksızın tüm çıplaklıklarıyla gözler önüne serme cesareti olmadıkça başkalarının bu tür sapkınlıklardan nefret etmelerini sağlamak mümkün müdür?

Bir insanı mutluluğa götürmek için her şey nadiren bu insanda bir araya gelir. Doğa ona hediyelerini mi yağdırdı? O zaman kader ondan hediyelerini esirger. Talih ona lütuflarını mı sundu? O zaman doğa cimrilik gösterir. Tanrının eli bize en yüce işlerde olduğu gibi her kişide denge kurallarının evrenin temel kuralları, aynı zamanda meydana gelen, büyüyen, nefes alan her şeyi yöneten kurallar olduğunu göstermeyi istermiş gibi görünebilir.

Franval, doğduğu şehir olan Paris'te yaşıyordu ve diğer çeşitli yeteneklerin arasında dört yüz bin lira tutarında bir gelir, yakışıklı bir görünüş ve herkesle boy ölçüşen bir yüze sahipti, fakat bu çekici dış görünüşün altında ne yazık ki benimsendikleri ve uygulamaya koyulduklarında hızla suça götüren birçok kusur gizliydi. Franval'in ilk kusuru uygunsuzluğu anlatılması zor olan bir hayalgücüydü; bu bir kişinin düzeltemeyeceği, etkileri yaşla, ancak daha beter hale gelen bir kusurdu. Bir insan ne kadar az yapabiliyorsa o kadar çok yükümlülük üstlenir; bir kişi ne kadar az harekete geçiyorsa o kadar çok keşifte

bulunur; bir kişinin yaşamının her dönemi yeni fikirler öne çıkarır ve doygunluk bir kişinin şevkini kırmak şöyle dursun daha da fazla zararlı incelikli davranışların zeminini hazırlar.

Dediğimiz gibi Franval gençliğin tüm cazibesiyle ve bunu güzelleştiren tüm yeteneklerle cömertçe donatılmıştı, ancak hem ahlaki hem de dini görevlere karşı duyduğu küçümseme o kadar büyüktü ki eğitmenleri için bunların herhangi birini ona aşılamak olanaksız hale gelmişti.

Çocukların ve babaları ve eğitmenlerinin en tehlikeli en sinsi kitaplara ulaşabildiği, düşüncesizliğin felsefe, şüpheciliğin kuvvet kabul edildiği ve çapkınlığın hayal gücü ile karıştırıldığı bir çağda Franval'in ince zekâsı onaylayıcı kahkahalara neden oluyordu. Hemen arkasından tersleniyor olabilirdi, ancak sonradan bunun için övülüyordu. Revaçta olan safsataların ateşli bir savunucusu olan Franval'in babası oğlunun bu konularda iyice düşünmesini teşvin eden tek kişiydi. Hatta oğluna onu daha da hızlı şekilde yozlaştırmak için en hassas işleri bizzat verecek kadar ileri gitti.

Ki bunun ışığında, Franval'in hoşnut etmek zorunda olduğu ev halkının ilkelerinden farklı ilkeleri hangi öğretmen aşılamaya cesaret edebilirdi?

Öyle de olsa Franval ebeveynlerini henüz çok gençken kaybetti ve on dokuz yaşındayken, kendisi de kısa süre sonra ölen yaşlı bir amca, evliliği vesilesiyle mirasından düşen tüm mal varlığını ona bıraktı.

Böyle bir servetle Monsieur de Franval'in bir eş bulmakta en ufak güçlük çekmemiş olması gerekirdi. Çok sayıda olası eşler önerildi, fakat Franval amcasına kendisinden daha genç bir kızla bir evlilik ayarlaması için yalvarmış olduğundan ve bu kadar az olası akrabayla birlikte, yaşlı adam dikkatini, babasını kaybetmiş ve tek akrabası dul annesi olan, bir bankerin kızı olan bir Mademoiselle de Farneille'e yöneltti. Kız sahiden çok gençti, yalnızca on beş yaşındaydı, ancak yıllık tamı tamına altmış bin liralık bir gelire ve tüm Paris'teki en çekici ve güzel yüze sahipti… Açık yüreklilik ve çekicilik özelliklerinin hassas sevgi ve kadınsı zarafet özelliklerinin altında birbirleriyle aşık attıkları şu bakire yüzlerden biri...

Uzun sarı saçları belinden aşağı dökülüyor ve iri mavi gözlerinde hem şefkat hem de tevazu okunuyordu; narin, kıvrak ve zarif bir sureti, zambak beyazı bir teni ve üstünde güllerin tazeliği vardı. Pek çok yetenekle donatılmıştı, hayat

dolu, ancak bir parça melankolik bir hayal gücüne sahipti. O güç, bir kişiyi, doğanın bedbahtlığa mahkûm ettiği kişilere onlara getirdiği karanlık ve dokunaklı zevkle, onların gözyaşlarını daha az etkin ve daha az nüfuz eden bir güç olan uçarı mutluluk sevincine tercih etmelerini sağlayan zevkle bunu onlar için daha az acı hale getirirmişçesine verirmiş gibi göründüğü özellikler olan kitap sevgisine ve yalnızlık isteğine yatkınlaştıran şu tatlı melankoli olarak açıklanabilirdi.

Kızının evlendiği dönemde otuz iki yaşında olan Madame de Farneille aynı zamanda nüktedan ve çekici, fakat belki de birazcık fazla mesafeli ve sert mizaçlı bir kadındı. Tek çocuğunu mutlu görmek isteyen Madame de Farneille evlilikleri ile ilgili olarak tüm Paris'e danışmıştı. Ve artık bir ailesi olmadığından, hiçbir şey umurlarında olmayan şu soğuk dostlardan birkaçının tavsiyesine güvenmek zorundaydı. Kızına önerilen genç adamın kızının Paris'te evlenebileceği, şüphesiz en iyi eş adayı olduğu ve bunu reddederse tamamen ve affedilmez şekilde budala durumuna düşeceği konusunda onu ikna etmekte başarılı oldular. Ve böylece evlilik gerçekleşti ve kendi evlerini satın alacak kadar varlıklı olan genç çift birkaç gün içinde evlerine taşındılar.

Genç Franval'in kalbinde bir erkeğin otuz yaşından önce olgunlaşmasına engel olan ciddiyetsizlik, düzensizlik ya da sorumsuzluk kusurlarından hiçbiri mevcut değildi. Adil bir kendine güven payına sahip olup bir evin işlerini çekip çevirmede en iyi durumda düzenli bir adam olan Franval mutlu bir yaşantının bu yönü için gerekli tüm niteliklere sahipti. Tamamıyla farklı bir türden olan kusurları gençlik düşüncesizliklerinden ziyade olgunluk noksanlarıydılar: Kurnaz, entrikacı, zalim, aşağılık, bencil, hilekâr, hain ve hin... Tüm bunları yalnızca daha önce söz ettiğimiz nezaket ve yetenekle değil, ancak aynı zamanda belagati, sıradışı ince zekası ve çok hoşa giden görünüşüyle saklıyordu. Bahsedeceğimiz adam böyle bir adamdı.

Geleneğe uygun olarak kocasını en fazla evliliklerinden bir ay önce tanımış olan Mademoiselle de Farneille onun parlak dış görünüşüne aldanıp onun kuklası olmuştu. Onu taparcasına seviyordu ve günler onun için hayran gözleriyle ona doya doya bakmak için yeterince uzun değildi; gerçekten de sevgisi o kadar büyüktü ki, hayattaki tek mutluluğunu bulduğunu söylediği bir evliliğin güzel tadını bozacak engellerle karşılaşsa sağlığı hatta yaşamı tehlikeye düşebilirdi.

Yaşamdaki diğer her şey konusunda olduğu gibi kadınlar söz konusu olduğunda bir filozof olan Franval'e gelince, bu çekici kadına karşı tutumu soğukluk ve vurdumduymazlıkla damgalanmıştı.

"Bize ait olan kadın," diyordu, "geleneğin bize bağımlı kıldığı bir tür bireydir. Nazik, söz dinler… Bütünüyle sadık ve itaatkar olmalıdır; bir eşin bizim uçarılıklarımızı taklit ettiğinde bizi maruz bırakabileceği lekeyle ilgili yaygın önyargıyı özellikle paylaştığımdan değil. Bunun nedeni yalnızca bir erkeğin bir başkasının kendi haklarını gasp ettiğini görmekten hoşlanmamasıdır. Diğer her şey tam bir kayıtsızlık meselesidir ve mutluluğa bir nebze katkıda bulunmaz."

Bu tür duyguları taşımasının yanı sıra, bu kocayla evli olan zavallı kızı bekleyenin güllük gülistanlık bir hayat olmadığını tahmin etmek zor bir şey değildi.

Dürüst, hassas, iyi terbiye görmüş, dünyada değer verdiği tek erkeğin her isteğini sevgiyle önceden tahmin eden Madame de Franval, esaretinden asla kuşku duymadan ilk yıllar boyunca zincirlerini taşıdı. Evlilik konusunda yalnızca küçük kırıntılar topladığını görmek onun için kolaydı, ancak kocasının ona bıraktığı az buz şeylerden bile halen çok mutlu olarak Franval'in onun sevecenliğini teslim ettiği bu kısa anlar boyunca, sevgili kocasının onu mutlu etmek için ihtiyaç duyduğuna inandığı her şeyi bulabilmesini sağlamak için tüm dikkatini veriyor ve titizlikle kendisini ona adıyordu.

Yine de Franval'in görevlerinde tamamen gevşek davranmadığının en iyi kanıtı evliliklerinin ilk yılı boyunca, o zaman on altı buçuk yaşında olan karısının annesinden bile daha güzel bir kız çocuğunu, babasının derhal Eugénie adını verdiği, hem doğanın dehşeti hem mucizesi olan bir çocuğu doğurmuş olmasıydı.

Hiç şüphesiz çocuk doğduğu anda onun üstünde en iğrenç planları yapmış olan Monsieur de Franval çocuğu derhal annesinden ayırdı. Eugénie yedi yaşına gelinceye kadar Franval'in güvenebileceği bazı kadınların bakımına emanet edilmişti ve bunlar kendilerini kıza iyi bir mizaç aşılamak ve ona okumayı öğretmekle sınırlandırmışlardı. Ona o yaştaki bir kız çocuğunun normalde aldığı türden en ufak din ya da ahlak kuralları bilgisi vermekten titizlikle kaçınıyorlardı.

Bu tür bir davranıştan dolayı şaşkın ve üzgün olan Madame de Farneille ve kızı bundan dolayı Monsieur de Franval'e sitem ettiler. Soğukkanlı bir biçimde planının kızını mutlu etmek olduğu ve onun zihnini en ufak yararlarını onlara asla kanıtlamaksızın yalnızca insanları korkutmak için tasarlanmış kuruntularla doldurmak niyetinde olmadığı yanıtını verdi. Kendisini nasıl hoşa gider ve çekici hale getirmeyi öğrenmekten daha fazla hiçbir şeye ihtiyacı olmayan bir kıza bu saçmalıklar konusunda bilgisiz kalmanın tavsiye edilebileceğini, çünkü bu tür fantezilerin onun ahlaki karakterine bir nebze gerçeklik ya da bedenine bir nebze güzellik katmadan yalnızca yaşamının huzurunu bozabileceğini de söyledi. Bu tür uyarılar dünyevi zevklerden geri çekildikçe giderek ilahi fikirlere doğru çekilen Madame de Farneille için acı şekilde can sıkıcıydı.

Dindarlık yaşın ilerlediği ya da sağlığın kötüye gittiği dönemlerde doğal bir zayıflıktır. Tutkuların kargaşası içinde, genelde son derece uzak olduğunu varsaydığımız bir gelecekle ilgili, ancak küçük bir endişe duyarız, fakat tutkuların dili daha az zorlayıcı hale geldiğinde, hayatın son safhalarında ilerlerken, tek kelimeyle her şey bizi terk ederken, kendimizi yeniden çocukken duyduğumuz Tanrının kollarına atarız. Ve felsefeye göre bu son yanılsamalar tamamen diğerleri kadar gerçekdışı olsalar da en azından o kadar tehlikeli değildirler. Franval›in kayınvalidesinin yakın akrabaları yoktu, kendisinin az ya da çok hiçbir nüfuzu yoktu ve olsa olsa teste tabi tutulduklarında bundan daha azını kanıtlayan birkaç rasgele dostu vardı. Dost canlısı, genç, hali vakti yerinde olan bir damatla çarpışmak zorunda olduğundan, çok akıllı şekilde ona rakip olmaya cüret ettikleri takdirde anneyi mahvedebilecek ve kızın hapsedilmesine neden olabilecek bir adama karşı kendini itiraz etmekle sınırlandırmanın daha güçlü önlemler almaktan daha kolay olacağına karar verdi. Ki bu göz önüne alındığında, tüm cüret ettiği birkaç itirazdı ve bunların faydasız olduğunu anlar anlamaz sessiz kaldı.

Üstünlüğünden emin olan ve onların kendisinden korktuklarını anlayan Franval kısa süre içinde tüm kısıtlamaları elden bıraktı, eylemlerini görüntüyü kurtarmak için pek az gizleyerek dosdoğru korkunç amacına doğru ilerledi.

Eugénie, yedi yaşına geldiğinde Franval onu karısına götürdü ve çocuğunu dünyaya getirmiş olduğu günden beri görmemiş olan bu sevgi dolu anne ona dokunmaya ve onu okşamaya doyamadı. İki saat boyunca çocuğu göğsüne bastırıp onu öpücüklere boğdu ve gözyaşlarıyla yıkadı. Onun tüm küçük

yetenek ve başarılarını öğrenmek istiyordu, ancak akıcı şekilde okuyabilme, mükemmel bir sağlığa sahip olma ve bir melek kadar güzel olma dışında hiçbirine sahip değildi. Madame de Franval kızının en temel dini ilkeler konusunda tamamen cahil olduğunun yalnızca pek doğru olduğunu anladığında bir kez daha umutsuzluğa kapıldı.

Kocasına "Siz ne yapıyorsunuz Beyefendi?" dedi. "Onu yalnızca bu dünya için mi yetiştirdiğinizi mi söylemek istiyorsunuz? Onun hepimiz gibi sonradan sonsuzluğun içine dalmak üzere kaderinin burada yalnızca bir saniye kalmak olduğunu düşünmeyi lutfedin, ki bu onu tüm yaşam kendisinden doğan Tanrının ayaklarının dibinde mutluluğu bulmak için gerekli araçlardan mahrum ederseniz korkunç olacaktır."

Franval "Eğer Eugénie hiçbir şey bilmiyorsa," diye yanıt verdi, "eğer bu ilkeler ondan itinayla gizlenmişse, onu mutsuz edebilmenin yolu yoktur; bunlar doğru olsalar bile, Yaradan onu bilgisizliğinden dolayı cezalandırmak için fazla adildir ve eğer doğru değillerse bunlardan ona söz etmenin ne gereği vardır? Eğitiminin geri kalanına gelince, lütfen bana güvenin. Bugünden itibaren onun öğretmeni olacağım ve size kızınızın birkaç yıl içinde kendi yaşıtı çocukların tümünü geçeceğine söz veriyorum."

Madame de Franval konuyu sürdürmek istiyordu; kalbin dilini mantığın yardımına çağırarak birkaç gözyaşı onun adına meramını anlattılar, ancak gözyaşlarından en ufak derecede etkilenmemiş olan Franval onları fark etmişe benzemiyordu. Eugénie'yi götürdü ve karısına kızına vermeyi tasarladığı eğitime herhangi bir biçimde müdahale etmeye kalkışırsa ya da kıza kendisinin verme niyetinde olduğu ilkelerden farklı ilkeler aşılamaya kalkışırsa, böyle davranarak kendisini bir daha çıkamayacağı o şatolardan birine göndereceği kızını görme zevkinden mahrum edeceğini bildirdi. Boyun eğmeye alışmış olan Madame de Franval onun sözlerini sessizce dinledi. Kocasına kendisini böylesi değerli bir varlıktan ayırmaması için yalvardı ve ağlayarak kız için hazırlanan eğitime hiçbir şekilde karışmayacağına söz verdi.

O andan itibaren, Mademoiselle de Franval son derece zeki bir mürebbiye, bir mürebbiye yardımcısı, bir oda hizmetçisi ve yalnızca Eugénie'nin eğlenmesi amacına yönelik kendi yaşında iki kız arkadaşla birlikte babasınınkine bitişik çok güzel bir daireye yerleştirildi. Kendisine yazı, resim, şiir, doğal tarih, güzel konuşma, coğrafya, astronomi, Yunanca, İngilizce,

Almanca, İtalyanca, eskrim, dans, binicilik ve müzik öğretmenleri tahsis edildi. Eugénie yazın ve kışın her gün saat yedide kalkıyor, kahvaltı olarak kendisiyle birlikte bahçeye götürdüğü büyük bir parça çavdar ekmeği yiyordu. Bahçede saat sekize kadar koşuyor ve oynuyor, içeri girdiğinde dairesinde babasıyla biraz zaman geçirirken, babası ona son moda küçük keyifli numara ve oyunları öğretiyordu. Dokuza kadar derslerine çalışıyor; dokuzda ilk öğretmen geliyordu. O zamanla saat iki arasında en az beş öğretmen tarafından ziyaret ediliyordu. İki küçük arkadaşı ve baş mürebbiyesiyle birlikte öğlen yemeği yiyordu. Akşam yemeği sebzeler, balık, hamur işleri ve meyveden oluşuyordu; hiçbir zaman et, çorba, şarap, likör ya da kahve olmuyordu. Saat üçten dörde kadar Eugénie arkadaşlarıyla birlikte tekrar dışarı oyun oynamaya çıkıyordu. Orada, tenis, top, dokuz kuka, battledore, shuttlecock oynayarak ya da ne kadar uzağa koşabildikleri ve zıplayabildiklerini görerek hep birlikte egzersiz yapıyorlardı. Mevsimlere göre giyiniyorlar; bellerini sıkan hiçbir şey, asla genç bir insanın solunumunu zayıflatarak ister istemez akciğerlere zarar veren, göğüs ve mide için eşit ölçüde tehlikeli şu gülünç korselerden hiçbirini giymiyorlardı.

Mademoiselle de Franval dörtten altıya kadar diğer öğretmenlerini kabul ediyordu ve hepsi aynı gün gelemediğinden, diğerleri ertesi gün geliyorlardı. Eugénie haftada üç gün babasıyla birlikte kendisi için senelik kiralanan küçük parmaklıklı localarda tiyatroya gidiyordu. Saat dokuzda eve dönüyor ve akşam yemeği yiyordu. O zaman tüm yemesi gereken sebze ve meyveydi. Haftada dört kez saat ondan onbire kadar iki mürebbiyesi ve hizmetçisiyle oynuyor, bir ya da daha fazla roman okuyor ve sonra yatmaya gidiyordu. Franval'in dışarıda akşam yemeği yemediği diğer üç gün, geceyi babasının dairesinde yalnız geçiriyor ve Franval bu süreyi "konferansları" olarak adlandırdığı şeye adıyordu. Bu oturumlar sırasında kızına ahlak ve dinle ilgili ilkelerini aşılayıp, ona bir yandan bazı adamların bu konularda ne düşündüklerini bildiriyor, sonra da diğer yandan kendi görüşlerini açıklıyordu.

Kaydadeğer bir zekâ, geniş bir bilgi yelpazesi, keskin bir akıl ve şimdiden uyanan tutkulara sahip olduğundan, bu görüşlerin Eugénie'nin ruhunda kaydettikleri ilerlemeyi değerlendirmek kolaydır, fakat utanmaz Franval'in niyeti yalnızca onun zihnini güçlendirmek olmadığından, bu dersler onun yüreğini de coşturmadan nadiren sona eriyordu ve bu korkunç adam kızının hoşuna gitmenin yollarını bulmakta çok başarılı olmuştu, onu o kadar akıllıca

yozlaştırıyor, kendisini hem onun eğitimi hem de zevkleri için öylesine gerekli hale getiriyor, onun her isteğini öylesine istekle öngörüyordu ki Eugénie en parlak çevrelerde bile kimseyi babası kadar çekici bumuyordu.

Ve hatta Franval niyetlerini açık etmeden önce, masum ve uysal yaratık genç yüreğini kaçınılmaz şekilde en tutkulu aşka götürmesi gereken tüm dostluk, minnettarlık ve şefkat hisleriyle doldurmuştu. Gözleri Franval'den başkasını görmüyordu; ondan başka kimseyle ilgilenmiyordu ve kendisini ondan ayırabilecek herhangi bir fikre isyan ediyordu. Bu şefkatli can dostu istese ona şerefini, güzelliğini değil -tüm bu fedakârlıklar tapma nesnesi için fazla zayıf görünürdü- fakat memnuniyetle kanını, canını verirdi.

Mademoiselle de Franval'in annesine, saygıdeğer ve biçare annesine karşı olan hisleri pek aynı değildi. Babası kızına Madame de Franval'in karısı olarak kendisinden kendisini sevgili Eugénie'si için yüreğinin emrettiği her şeyi yapmaktan sıklıkla alıkoyan bazı hizmetler istediğini ustalıkla naklederek bu genç insanın yüreğine böylesi bir anneye karşı hissetmiş olması gereken saygıdeğer ve müşfik olan hislerden çok nefret ve kıskançlık ekmenin sırrını keşfetmişti.

Eugénie kızının kendisine karşı başka ifadeler kullanmasını istemeyen Franval'e bazen "Dostum, kardeşim," diyordu, "karım dediğiniz bu kadın, bana beni dünyaya getirdiğini söylediğiniz bu mahluk, sizin daima kendi yanında olmanızı istemekle hayatımı sizinle geçirme mutluluğundan beni mahrum ettiğine göre gerçekten de çok talepkâr… Onu Eugénie'nize tercih ettiğiniz benim için çok sarih. Bana gelince, kalbinizi benden çalan hiçbir şeyi asla sevmeyeceğim."

Franval "Yanılıyorsunuz sevgili dostum," diye yanıt veriyordu. "Bu dünyada hiç kimse hiçbir zaman benim üzerimde sizinkiler kadar güçlü haklara sahip olmayacak. O kadın ve en iyi dostunuzu bağlayan bağlar, felsefi açıdan baktığım alışkanlık ve toplum kurallarının sonucu olarak bizim aramızdaki bağlara hiçbir zaman eşit olmayacak… Siz her zaman benim gözdem olacaksınız Eugénie, hayatımın meleği ve ışığı, kalbimin yuvası, varlığımın devindirici gücü olacaksınız."

Eugénie "Oh! Bu sözler ne kadar hoş!" diye yanıtlıyordu. "Bunları bana sık sık tekrarlayın dostum… Şefkatinizin bu ifadeleri beni ne kadar mutlu ediyor

bir bilseniz!”

Ve Franval’in elini alıp onu kalbine bastırarak, devam ediyordu:

“Burada, hissedin, hepsini burada hissedebiliyorum…”

Franval kızı kollarının arasında sıkarak “Şefkatli okşamalarınız beni bunun doğru olduğuna inandırıyor,” diye yanıt veriyordu… Ve böylece, bir vicdan azabı izi olmaksızın, alçak herif bu zavallı kızın baştan çıkarılması planlarını tamamladı.

Eugénie›nin on dördüncü yaşı Franval’in bu suçu yerine getirmek için belirlediği zamandı. Ürperelim!.. Bunu gerçekleştirdi.

Bu yaşa erdiği o aynı gün ya da daha ziyade on dördüncü yaşını tamamladığı gün, ailenin ya da diğer davetsiz misafirlerin engelleyici varlığı olmaksızın ikisi de taşradaydı. O gün kızını Vesta bakirelerinin eski zamanlarda tanrıça Venüs’e kendilerini adamaları vesilesiyle giyindikleri biçimde giydiren Kont saatin on biri çalması üzerine onu gün ışığının müslin perdelerle yumuşatıldığı ve mobilyaların çiçeklerle süslenmiş olduğu lüks bir misafir odasına götürdü. Odanın ortasında güllerden bir taht duruyordu, Franval kızını tahtın üstüne götürdü.

Tahtın üstüne oturmasına yardım ederek ona “Eugénie,” dedi, “bugün kalbimin kraliçesi olun ve dizlerimin üstünde size ibadet etmeme ve tapmama izin verin.”

“Ben her şeyi yaşamımın yaratıcısı, beni vücuda getiren size borçluyken kardeşim, siz bana tapıyorsunuz... Ah Aksine siz ayaklarınıza kapanmama izin verin; benim ait olduğum ve sizinle olmayı arzuladığım yegane yer orasıdır.”

Kont zaferinin dekoru görevini gören çiçekler serpilmiş sandalyelere kızın yanına oturarak “Oh benim sevgili, benim sevecen Eugénie’m,” dedi, “bana bir şey borçlu olduğunuz gerçekten doğruysa, bana karşı olan hisleriniz öyle olduklarını söylediğiniz kadar içtense, içtenliğiniz konusunda beni hangi yollarla ikna edebileceğinizi biliyor musunuz?”

“Neymiş onlar kardeşim? Bana ne olduklarını hemen söyleyin ki onları ele geçirmekte çabuk olabileyim.”

“Doğanın size bahşettiği tüm bu çok sayıda çekicilik, Eugénie, doğanın sizi

süslediği tüm bu fiziksel cazibeler... Bunları hiç gecikmeden bana sunmalısınız.”

“Fakat benden istediğiniz nedir? Zaten her şeyin sahibi değil misiniz? İşlemiş olduğunuz şey size ait değil mi? Bir başkası eserinizin hoşuna gidebilir mi?”

“Fakat siz insanların önyargılarının farkında değilsiniz...”

“Onları benden hiçbir zaman saklamadınız.”

“Bunları sizin rızanız olmadan küçümsemek istemiyorum.”

“Onları benim küçümsediğim kadar küçümsemiyor musunuz?”

“Elbette, ancak baştan çıkarıcınız olmak bir yana tiranınız olmak istemem. Talep ettiğim hizmetlerin, hatta istediğim ödüllerin aşkla ve salt aşkla elde edilmesini isterim. Dünyaya ve usullerine aşinasınız; cazibelerinin hiçbirini sizden asla saklamadım.

Diğer erkekleri, görüşünüzün sürekli nesnesi kendim olabileyim diye gözlerinizden uzak tutma alışkanlığım bir oyun, bana yakışmayan bir hilekârlık parçası haline geldi. Dünyada bana tercih ettiğiniz bir varlık mevcutsa, derhal adını söyleyin, onu bulmaya ve doğrudan buraya kollarınızın arasına getirmeye dünyanın bir ucuna gideyim. Sözün kısası aradığım sizin mutluluğunuzdur meleğim, benimkinden çok daha sizin mutluluğunuz. Bana verebileceğiniz bu tatlı zevkler sevginizin somut kanıtı olmadıkları takdirde bana hiçbir şey ifade etmeyeceklerdir. Bu nedenle Eugénie, kararınızı verin. Kurban edilme zamanınız geldi ve kurban edilmelisiniz, ancak kurban etme işlemini gerçekleştirecek rahibin adını bizzat kendiniz vermelisiniz; ben, eğer bunları bana sunan yüreğiniz ve ruhunuz değilse bu unvanın bana sağladığı zevklerden vazgeçiyorum. Ve en çok tercih ettiğiniz ben olmasam da yine de kalbinize layık olarak, yine de sevebileceğiniz ve değer verebileceğiniz kişiyi size getirerek, kalbinizin kalesini fethedememiş olsam da en azından tatlı şefkatinizi hak etmiş olacağım. Ve Eugénie’nin âşığı olmayı başaramayarak yine de onun dostu olacağım.”

Eugénie sevgi ve istekle yanarak “Her şey olacaksınız, kardeşim, her şey,” dedi. “Kendimi tek taptığım erkeğe değilse kime kurban etmemi istiyorsunuz! Tüm evrende hangi yaratık arzuladığınız ve yanan ellerinizin şimdiden büyük

bir ateşlilikle üstünde gezindiği bu zayıf güzelliklere sizden daha layık olabilir! Beni yakan ateşten sözünü ettiğiniz bu zevkleri öğrenmek için tıpkı sizin kadar arzulu olduğumu anlamıyor musunuz? Ah! Yapın yapacağınızı yapın sevgili kardeşim, en iyi dostum, Eugénie'yi kurbanınız yapın, o sevgili elleriniz tarafından kurban edilerek, daima muzaffer olacaktır."

Sahip olduğunu bildiğimiz karakter göz önünde tutulursa, kızını salt daha da ustalıkla baştan çıkarmak için kendini bunca nezaketle donatan ateşli Franval kısa süre sonra onun saflığını suistimal etti ve hem bu açık ve etkilenebilir yüreği beslediği ilkeler hem de bu son anda kızı tuzağa düşürdüğü kurnazlıkla tüm engellerin bertaraf edilmesi ya da üstesinden gelinmesi ile alçakça fethini tamamladı ve ceza almaksızın bizzat doğanın ve kan bağlarının kendisini güvenilir koruyucusu yaptığı bu bekaretin mütecavizi oldu.

Karşılıklı sarhoşluk içinde birkaç gün geçti. Aşkın zevklerini deneyimlemek için yeterince büyük olan Eugénie, arzuları Franval'in ilkeleriyle uyandırılarak, kendini Franval'in coşkularına bıraktı.

Franval ona aşkın tüm sırlarını öğretti; ona aşkın tüm yollarını ve yan yolarını çizdi. Ne kadar saygıda bulunuyorsa, fethi o kadar eksiksiz hale geliyordu. Eugénie onu aynı anda bin tapınakta misafir etmek isterdi; dostunun hayal gücünü fazla çekingen olmakla, tüm ihtiyatlara boş vermemekle suçluyordu ve ona Franval kendisinden bir şey gizliyormuş gibi geliyordu. Kendi yaşından ve kendisini belki yeterince çekici olmaktan alıkoyan bir tür saflıktan yakınıyordu. Ve aşk eğitimini ilerletmek istiyorduysa bunun nedeni âşığını ateşlendirmenin hiçbir yolunun bilgisi dışında kalmamasını sağlamaktı. Paris'e geri döndüler, ancak bu alçak adamın büyük keyif aldığı suç niteliğindeki zevkler, genelde diğer ilişkilerini bitirmesine, bağlarını koparırken asgari derecede etkilenmesine neden olan bu karakter özelliği kararsızlığa rağmen, ahlaki ve fiziksel yetilerini fazla hoşa gidecek şekilde göklere çıkardı. Umutsuzca âşık olmuştu ve bu tehlikeli tutku kaçınılmaz olarak karısını en zalim şekilde terk etmesi ile sonuçlandı... Heyhat! Nasıl bir kurban.

O zaman otuz bir yaşında olan Madame de Franval güzelliğinin doruk noktasındaydı. Kaçınılmaz şekilde kendisini yiyip bitiren üzüntülerin ardından gelen türde hüzünlü bir görüntü onu daha da çekici hale getirmişti. Kendi gözyaşlarıyla yıkanan, melankolinin sürekli kurbanı olan, güzel saçları umursamadan kaymaktaşı rengi bir gerdanın üstüne dağılmış, dudakları

sevgiyle vefasız kızı ve despot kocasının portrelerine bastırılmış Madame de Franval Michelangelo'nun hüznün sancıları içinde betimlemeye alışkın olduğu o güzel bakirelerden birine benziyordu.

Şimdilik kederini taçlandırmaya yönelik olan şeyin henüz farkında değildi.

Eugénie'nin eğitim şekli, Madame de Franval'in sırdaşı olmadığı esas konular ya da kendisine onlardan nefret etmesi için söylenen şeyler; Franval tarafından horgörülen bu görevlerin kızına asla müsaade edilmeyeceğinin kesin olması; genç insanla geçirmesine izin verilen kısa zaman; Eugénie'ye verilen olağandışı eğitimin er ya da geç onu suçun yollarına sürükleyeceği korkusu ve nihayet Franval'in hoyrat davranışı, kendisine -hayattaki tek kaygısı Franval'in her isteğini tahmin etmek olan, Franval'in ilgisini çekmek ya da hoşuna gitmiş olmaktan kaynaklananlardan başka zevk tanımayan kendisine- karşı olan gündelik sertliği: üzüntüsünün yegâne nedenleri şimdilik yalnızca bunlardı, fakat bu duyarlı ruhun tüm gerçeği öğrendiğinde uğrayacağı üzüntü ve acıyı düşünün!

Bu arada Eugénie'nin eğitimi devam ediyordu. Bizzat kendisi öğretmenlerini on altı yaşına basıncaya kadar takip etmek isteğini ifade etmişti ve yetenekleri, geniş bilgi kapsamı, kendisinde günden güne gelişen erdemlerse Franval'in prangalarını daha da sıkılaştırıyordu. Hiçbir zaman kimseyi Eugénie'yi sevdiği gibi sevmediğini görmek zor değildi.

Görünüşte Eugénie'nin günlük rutininde, ders zamanları hariç hiçbir şey değişmemişti. Babasıyla olan bu özel tartışmalar çok daha sık vuku bulmakta ve gece geç saatlere kadar sürmekteydi. Eugénie'nin mürebbiyesi ilişkinin sırdaşı olan tek kişiydi ve onun boşboğazlığı ile ilgili endişelenmeyecek kadar ona güveniyorlardı. Eugénie'nin yemek programında da birkaç değişiklik vardı; artık ebeveynleriyle birlikte yiyordu. Franval'in evi gibi bir evde bu durum kısa süre sonra Eugénie'yi insanlarla tanışma ve birkaçı tarafından evlilik yönünde kur yapılma konumuna getirdi. Birkaç adam onunla evlenmek istedi. Kızının duygularından emin olan ve bu taleplerle ilgili korkacak hiçbir şeyinin olmadığını hisseden Franval yine de bu fiili evlilik teklifi selinin her şeyi ortaya çıkarmakla sonlanabileceğini anlayamamıştı.

Kızıyla bir konuşma sırasında, ki Madame de Franval tarafından pek yürekten istenen ve pek nadiren elde edilen bir lütuftu bu; bu şefkatli anne

Eugénie'ye Monsieur de Colunce'ün kendisiyle evlenmek istediğini bildirdi.

Madame de Franval "Beyefendiyi tanıyorsunuz," dedi. "Sizi seviyor, genç, münasip biri ve bir gün zengin olacak. Sizin rızanızı bekliyor… Yalnızca rızanızı. Cevabım ne olacak?"

Çok şaşıran Eugénie kızardı ve henüz kendini evliliğe istekli hissetmediği cevabını verdi, ancak konunun babasına sevk edilmesini önerdi; babasının isteği emri olacaktı.

Bu yanıtta saf ve yalın açıkyüreklilikten başka bir şey görmeyen Madame de Franval nihayet konudan kocasına bir bahsetme fırsatı buluncaya kadar sabırla birkaç gün bekledi. Ona Colunce ailesinin niyetlerini, bizzat genç Colunce'ün niyetlerini bildirdi ve ona kızının yanıtının ne olduğunu söyledi.

Düşünülebileceği gibi, Franval önceden her şeyi biliyordu, ancak hislerini gizlemek için pek az çabada bulundu.

Karısına duygusuzca "Madame," dedi, "Sizden Eugénie ile ilgili konulara karışmaktan uzak durmanızı istemek zorundayım. Onu sizden uzak tutmaya gösterdiğim özenden, onunla ilgili hiçbir şeyin hiçbir şekilde sizi ilgilendirmemesi gerektiğinden emin olmayı ne kadar derinden istediğimi tahmin edeceğinizi düşünmeliydim. Bu konudaki emirlerimi tekrar ediyorum. Bunları tekrar unutmayacağınıza dair size güveniyorum."

"Fakat beyefendi, ne yanıt vereyim," diye yanıt verdi, "mademki benim aracılığımla talepte bulunuldu."

"Bu şerefi takdir ettiğimi ve kızımın evliliği kendisi için olanaksız kılan doğuştan kusurlarının olduğunu söyleyeceksiniz."

"Fakat, Monsieur, bu kusurlar gerçek değil. O halde niçin bunları yalandan ona yükleyip, neden kızınızı evlilikte bulabileceği mutluluktan mahrum edeyim?"

"Demek evlilik sizi son derece mutlu etti Madame?"

"Diğer tüm zevcelerin çok ilginç şekilde kocalarının bağlılığını elde etmeyi başardıklarına şüphe yok, ya da (buna bir iç çekiş eşlik etti) tüm kocalar sizin gibi değiller."

"Zevceler... zevceler güvenilmez, kıskanç, emreden, fettan ya da

dindardırlar… Kocalar hain, hercai, zalim ya da zorbadırlar. Orada, Madame, dünyadaki herkesin özetine sahipsiniz. Bir kusursuzluk örneği bulmayı beklemeyin.”

“Yine de herkes evlenir.”

“Doğru, aptallar ve beceriksizler. Bir filozofun sözleriyle “İnsanlar yalnızca ne yaptıklarını bilmediklerinde ya da artık ne yapacaklarını bilmediklerinde evlenirler.” O zaman insan ırkının neslinin tükenmesine izin verilmesi gerektiğini mi düşünüyorsunuz?”

“Neden olmasın? Tek mahsulü zehir olan bir gezegenin kökü o kadar hızlı kazınamaz.”

“Eugénie kendisine karşı olan aşırı sertliğinizden dolayı size minnettar olmayacaktır.”

“Bu genç adamla herhangi bir evlenme isteği gösterdi mi?”

“İsteklerinizin emir olduğunu söyledi.”

“Bu durumda Madame, emirlerim bu konuyu daha ileriye götürmemenizdir.”

Ve Monsieur de Franval karısına konudan kendisine bir daha söz etmemesini en kesin şekilde tekrarladıktan sonra odayı terk etti.

Madame de Franval kocasıyla az önce yaptığı konuşmadan annesini haberdar etmekten geri kalmadı ve çekici kızından daha kurnaz bir kişi ve tutkuların etkileri konusunda daha deneyimli biri olan Madame de Farneille derhal işin içinde doğal olmayan birşeylerin olduğundan şüphelendi.

Eugénie, büyükannesini pek nadiren, bayram günleri ya da önemli günlerde ve daima babasının huzurunda görürdü. Konuyu aydınlatma konusunda istekli olan Madame de Farneille damadına haber gönderip, ondan torununu bir gün kendisine göndermesini ve dikkatini çektiğini söylediği bir migren ağrısından başka yöne çekmek üzere onun tüm bir akşamüstü kalmasına izin vermesini istedi. Franval Eugénie’nin melankoliden daha fazla korktuğu hiçbir şey olmadığını, ancak yine de onu büyükannesi ne zaman isterse bizzat ona götüreceğini söyleyerek fevri bir yanıt gönderdi. Bununla birlikte Eugénie’nin çok uzun zaman kalamayabileceğini, çünkü büyükannesinin evinden titizlikle takip ettiği bir fizik dersine gitmek zorunda olduğunu ekledi.

Madame de Farneille'in evine vardıklarında, Madame de Farneille damadının teklif edilen evliliği reddetmesi karşısındaki şaşkınlığını damadından gizlemedi.

Madame de Farneille "Kızınızın beni, size göre onu evlilikten mahrum etmesi gereken bu kusurla ilgili kendisinin ikna etmesine güvenle izin verebileceğinizi düşünüyorum," diye devam etti.

Kayınvalidesinin kararlılığı karşısında belli belirsiz şaşırmış olan Franval "Bu kusur gerçek olsun ya da olmasın," dedi, "işin doğrusu kızımı evlendirmek bana küçük bir servete mal olabilir ve ben bu tür fedakârlıklara razı olmak için henüz fazla gencim. Yirmi beş yaşına geldiğinde dilediğini yapabilir. O zamana kadar bana ya da desteğime güvenemez."

Madame de Farneille "Siz de aynı şekilde mi hissediyorsunuz, Eugénie?" dedi.

Eugénie kaydadeğer bir kesinlikle "Şu tek farkla," dedi.

"Babam yirmi beş yaşıma gelince evlenmeme izin verdi, ancak burada mevcut olan ikinize bu izni hayatımda asla istismar etmeyeceğime yemin ederim Madame, ki bu benim düşünce biçimime göre, ancak mutsuzluğa neden olur."

Madame de Farneille "Sizin yaşınızda bir kişi "bir düşünce biçimine" sahip olmaz," dedi, "ve tüm bunlarda oldukça olağandışı birşeyler mevcut, ki ben bunu ortaya çıkarma niyetindeyim," diye ekledi.

Franval kızını uzaklaştırarak "Denemenizi ısrar ederim Madame," dedi.

"Hatta bulmacayı çözmekte size yardım etmesi için papazlarınızın hizmetlerine başvurmakla akıllılık etmiş olursunuz. Ve tüm etkili kişileriniz olayı kazıyıp araştırdığında ve en nihayet konuyla ilgili aydınlandığınızda, Eugénie'nin evliliğine karşı çıkmakta haklı olup olmadığımı bana bildiriniz."

Franval'in kayınvalidesinin ruhban sınıfından akıl hocalarıyla ilgili alaycılığı, olaylar silsilesi yakında kendisini harekete geçmiş olarak göstereceğinden, bu noktada takdim edilmesi uygun olacak olan saygıdeğer bir kişiye yönelikti.

Bu kişi Madame de Farneille ve kızının her ikisinin de günah çıkaran papazı,

tüm Fransa'daki en erdemli insanlardan biriydi: dürüst, yardımsever, bir açıksözlülük ve bilgelik timsali olan Monsieur de Clervil, din adamlarının tüm kusurlarına sahip olmak şöyle dursun, yalnızca nazik ve faydalı niteliklere sahipti. Yoksulun gücü ve desteği, zenginin içten dostu, biçarenin ve ezilenin tesellicisi olan bu değerli adam bir insanı makbul yapan tüm ihsanları, bir insanı duyarlı kılan tüm erdemleri bir araya getiriyordu.

Kendisine akıl danışıldığında, Clervil sağduyulu bir adam olarak konuyla ilgili bir konum almadan önce, Franval'in kızının evliliğine karşı çıkma nedenlerini ortaya çıkarmak zorunda olacakları yanıtını verdi; ve Madame de Farneille bir ilişki olasılığını ima eden birkaç söz etmesine rağmen -ki bu ilişki esasen çok somut bir şekilde mevcuttu- temkinli günah çıkarıcı bu fikirleri reddetti. Ve bu fikirleri hem Madame de Franval hem de kocası için çok aşırı derecede onur kırıcı bularak, olasılığı dikkate almayı bile kızgınlıkla reddetti.

Bu dürüst adam bazen "Suç çok üzüntü verici bir şeydir Madame, " deme alışkanlığına sahipti, "dürüst bir insanın gönüllü olarak tüm tevazu ve erdem sınırlarını aşabilmesi çok yüksek derecede olasılık dışıdır, ben bu tür suçları bir kişiye atfetme kararını, ancak en ileri derecede tiksintiyle alırım. Kusurun varlığından şüphelenirken dikkatli olun. Şüphelerimiz sıklıkla gurur ve kibirimizin eseridirler ve neredeyse daima ruhumuzun derinliklerinde meydana gelen gizli bir karşılaştırmanın ürünüdürler, öyle ki bize kendimizi üstün hissetme hakkı verdiğinden kötülüğü atfetmekte acele ederiz. Konu üstünde ciddiyetle düşünürsek, bir günahı affedilmez acelemiz yüzünden hayali günahlar uydurmaktan ve böylelikle yok yere gururumuzun kendilerine atfettiklerinden başka hiçbir zaman herhangi bir suç işlememiş insanları gözümüzde lekelemektense sonsuza kadar gizli bırakmak daha iyi olmaz mı? Ve dünyamız bu ilkeye daima uyulsa daha iyi bir yer olmaz mı? Bir suçu cezalandırmak bunun yayılmasını önlemenin esas olmasından çok daha az gerekli değil midir? Bunu aradığı karanlığın içinde bırakarak, adeta ortadan kaldırmış olmaz mıyız? İlan edilen skandal kesin skandaldır ve bunun anlatılması aynı tür suça meyilli olanların tutkularını uyandırır. Suç kaçınılmaz olarak görünmez olduğundan, henüz ortaya çıkarılmamış suçun faili kendisinin suçu ortaya çıkarılmış suçludan daha şanslı olacağını sanır. Bu kendisine verdiği bir ders değil, ancak bir tavsiyedir ve kendini adalet adına haksız yere yanıltılmış, fakat gerçekte eksik planlanmış bir sertlik ya da gizli bir kibirden

başka bir şey olmayan aceleci açıklamalar olmaksızın girişmeye asla cesaret edemeyeceği aşırılıklara verir.”

Dolayısıyla bu ilk konferansın Franval’in kızının evliliği karşısındaki isteksizliğinin nedenlerini ve Eugénie’nin onun fikirlerine katılma nedenlerini dikkatlice araştırma kararından başka çözüme yol açmadı. Bu gerekçeler ortaya çıkarılıncaya kadar hiçbir girişimde bulunmama kararı alındı.

Franval o akşam kızına “Pekâlâ Eugénie,” dedi, “artık bizi ayırmak istediklerini kendiniz görebiliyor musunuz? Başaracaklarını da düşünüyor musunuz, çocuğum?.. Hayatımdaki en tatlı bağları koparmayı başaracaklar mı?”

“Asla... asla! Korkmayın, en sevgili dostum! Zevk aldığınız bağlar benim için sizin için oldukları kadar kıymetliler. Bu bağları oluşturduğunuzda beni hayal kırıklığına uğratmadınız; bunların toplumumuzun ahlak anlayışını nasıl sarsacağı konusunda beni açıkça uyardınız, fakat ülkeden ülkeye değişen, bu nedenle kutsal olamayacak bir geleneğe karşı gelme fikri karşısında biraz korkuya kapılmıştım. Bu bağları istiyordum; bunları pişmanlık duymadan örüyorum. Bu nedenle bunları koparacağımdan korkmanıza gerek yok.”

“Heyhat, kim bilir?.. Colunce benden daha genç... Bir erkeğin sizi kazanmak için ihtiyacı olan her şeye sahip. Eugénie, sizi şüphesiz kör eden bir çılgınlık kalıntısını dinlemeyi bırakın. Akıl çağı ve meşalesi yakında büyüyü bozup pişmanlıklara neden olacak, siz bunları bana söyleyeceksiniz ve ben bunların nedeni olduğum için kendimi asla affetmeyeceğim.”

Eugénie kararlılıkla “Hayır,” dedi, “Ben sizden başka kimseyi sevmemeye karar verdim. Evlenmek zorunda kalırsam kendimi kadınların en sefili addederim… Beni sizin aksinize sevmek için iki nedeni olmayacak ve bundan dolayı hisleri en iyi ihtimalle arzusundan güçlü olmayacak bir yabancıyla evli düşünebiliyor musunuz? “ diye hararetli bir şekilde devam etti. “Bu kişi tarafından terk edilmiş ve küçümsenmiş olarak sonrasında halim ne olur? Aşırı iffetçilik taslayan, mutaassıp bir kişi mi yoksa bir fahişe mi olurum? Yo, yo, ben sizin metresiniz olmayı tercih ederim, dostum. Evet, sizi toplumdaki şu berbat rollerden biri ya da diğerini oynayacak kadar küçülmeye yüz kere tercih ederim, fakat tüm bu gürültünün nedeni nedir?” diye acı bir şekilde devam etti.»Nedir biliyor musunuz, dostum? Bunun nedeni kimdir?.. Karınız mı?.. O

ve yalnızca o. Onun amansız kıskançlığı… Bundan emin olabilirsiniz; bizi tehdit eden felaketlerin arkasındaki yegane nedenler bunlardır… Oh, onu suçlamıyorum; her şey açık... Her şey akla yatkın... Söz konusu olan sizi elde tutmak olduğunda bir kişi her şeye başvurabilir. Ben onun yerinde olsaydım ve birisi şefkatinizi benden çalmaya çalışsaydı neler yapmazdım?”

Derinden etkilenmiş olan Franval kızına binlerce öpücük yağdırdı. Ve bu suçlu okşamalarda korkunç ruhunun derinliklerine daha güçlü şekilde inme cesaretlendirmesini bulan Eugénie babasına affedilmez bir utanmazlıkla ikisinden birinin annesinin gözetiminden kaçmak için tek yolun ona bir âşık vermek olabileceğini söyleme fırsatı buldu. Fikir Franval’i neşelendirdi, fakat kızından çok daha kötü bir insan olup bu genç yüreği karısına karşı içine ekmek istediği tüm nefret hislerine hazırlamayı isteyen Franval bu intikamı pek hafif bulduğu yanıtını verip bir kadını kocasının keyfini kaçırdığında perişan etmenin başka birçok yolu olduğunu ekledi.

Franval ve kızının, daha sert ve utanç verici eylemlere geçmeden önce en azından ona bir âşık kazandırmaya çalışmaları gerektiğine haklı olarak inanarak, nihayet bu canavarın faziletli karısını ümitsizliğe düşürmek için tasarlanan ilk planı yürürlüğe koymaya karar verdikleri birkaç hafta geçti.

Bu sadece diğer tüm eylemler için malzeme sunacak olmayıp, eğer başarılı olursa, Madame de Franval’i, endişeleneceği kendi hataları olacağından, zorunlu olarak başkalarının hataları ile ilgilenmeyi bırakmaya mecbur edecekti. Bu projenin uygulanması için Franval tanıdığı tüm genç adamları dikkatlice gözden geçirdi ve hayli düşündükten sonra yalnızca Valmont’un işine yarayabileceği sonucuna vardı.

Valmont otuz yaşındaydı, güzel bir yüze, kaydadeğer bir zekâya ve canlı bir hayal gücüne sahipti ve ilkesizdi. Dolayısıyla ona verecekleri rolü oynamaya mükemmelen uygundu. Bir gün Franval onu akşam yemeğine davet etti ve masadan kalkarlarken onu kenara çekti ve “Dostum,” dedi, “Sizin her zaman bana layık olduğunuza inandım. Düşüncemde yanılmadığımı kanıtlamanın zamanı geldi. Hislerinizin bir kanıtını, pek olağandışı bir kanıt istiyorum.”

“Ne tür bir kanıt, sevgili dostum? Ne demek istediğinizi söyleyin ve size yardım etme isteğimden asla şüphe etmeyin!”

“Karım hakkında ne düşünüyorsunuz?”

“Enfes bir yaratık. Ve eğer onun kocası olmasaydınız onu uzun zaman önce metresim yapmıştım.”

“Bu düşünce pek hoş ve makul Valmont, fakat beni etkilemedi.”

“Ne demek istiyorsunuz?”

“Sizi şaşırtacağım... Açık olarak beni sevdiğiniz için ve ben Madame de Franval’in kocası olduğum için sizden onun âşığı olmanızı istiyorum.”

“Aklınızı mı kaçırdınız?”

“Hayır, fakat kaprise düşkünüm… Kaprisliyim. Bendeki bu niteliklerin uzun zamandır farkındasınız. İffetin çöküşüne neden olmak istiyorum ve onu kapana kıstıracak olan kişinin siz olduğunuzu iddia ediyorum.”

“Ne saçmalık!”

“Hiç de değil, bu bir akıl şaheseridir.”

“Demek istediğiniz sizi gerçekten de bir...?”

“Evet bunu istiyorum, bunu emrediyorum ve bana bu iyiliği reddederseniz sizi dostum olarak görmekten vazgeçeceğim... Size yardım edeceğim... Gittikçe daha sık... Onunla yalnız kalabilmenizi sağlayacağım ve gerekirse... bu fırsatlardan yararlanacaksınız. Ve yazgımdan iyice emin olduktan sonra, isterseniz, zorlama nezaketinden dolayı size teşekkür etmek için ayaklarınıza kapanacağım.”

“Franval, benim bir zırdeli olduğumu düşünmeyin. Tüm bunlarda çok garip birşeyler var... Bana tüm gerçeği söyleyinceye kadar parmağımı bile kıpırdatmayı reddediyorum.”

“Pekâlâ... ama biraz hassas olduğunuzdan şüphe ediyorum... Bu konunun tüm ayrıntılarını dinlemek için yeterli ruh gücüne sahip olduğunuzdan şüpheliyim... Hâlâ önyargının kurbanı... hâlâ cesur olduğunuzu söylemeye cesaret edeceğim, öyle mi?.. Size her şeyi söylersem bir çocuk gibi titreyecek ve daha fazla bir şey yapmayı reddedeceksiniz.”

“Ben mi titreyeceğim?.. Tüm dürüstlüğümle, beni yargılama biçiminize şaşırdığımı söylemeliyim. Dinleyin dostum, dünyada ne kadar tuhaf ya da anormal olursa olsun yüreğimi bir an bile dehşete düşürebilecek tek bir kusur, bir sapkınlık yoktur.”

“Valmont, arada sırada Eugénie’ye şöyle dikkatlice baktığın oldu mu?”

“Kızınıza mı?”

“Ya da, isterseniz, metresime.”

“Ah, sizi alçak! Şimdi anlıyorum.”

“Hayatımda ilk defa mantıklı olduğunuzu düşünüyorum.”

“Ne? Şerefiniz üzerine, kızınıza mı âşıksınız? “Evet dostum, aynen Lut gibi! Bir kişinin Cennete Kutsal Kitaptaki kahramanları taklit ederek girdiğine her zaman inandığımdan, Kutsal Kitaplara her zaman azami saygı göstermişimdir!..”

“Ah, dostum! Pigmalion’un deliliği artık beni şaşırtmıyor... Dünya bu tür zaaflarla dolu değil mi? Dünyayı doldurmak için bu tür yöntemlere başvurmak gerekli değil miydi? O zaman günah olmayan şey bugün bir günah olabilir mi? Ne saçmalık! Güzel bir kızın babası olmaktan dolayı suçlu olduğum için onun beni baştan çıkaramayacağını mı söylemek istiyorsunuz? Beni ona daha derinlemesine bağlaması gereken şeyin ondan koparılma nedenimin ta kendisi olması gerektiğini mi söylemek istiyorsunuz? Bana benzediği, etimden parça olduğu, yani en ateşli sevginin dayandırılması gereken tüm gerekçelerin cisimleşmiş hali olduğundan ona soğuk bir gözle mi bakmalıyım?.. Ah, ne safsata!.. Saçmalığın daniskası! Bu tür gülünç yasaklamalara bırakalım budalalar uysunlar, bunlar bizimki gibi yürekler için yaratılmamışlardır. Güzelliğin egemenliği, kutsal sevgi hakları abes insani gelenekleri önemsemezler. Doğan güneş ışınlarının toprağı geceleyin kendisini gizleyen örtülerden arındırdığı gibi üstünlükleri ile bu gelenekleri yok ederler. Mutluluğun her daim düşmanı olan bu önyargıları ayaklar altında çiğneyelim. Bunlar bazen akıl çeliyorlarsa bu daima en enfes zevkler pahasına olmaktadır... Bunları sonsuza kadar küçümseyelim!”

Valmont “İkna oldum,” diye yanıtladı, “ve Eugénie’nizin enfes bir metres olması gerektiğini kabul etmeye istekliyim. Karınızın sahip olduğu gibi ruhu böylesi bir şehvet düşkünlüğü ile saran o isteksizliğe sahip olmasa da annesininkinden daha hayat dolu bir güzellik, ancak Eugénie bizi çözen ve bize boyun eğdiren o yakıcı niteliğe sahip, ki bu bir bakıma direnç göstermek isteyecek her şeyi boyun eğdireceğe benziyor. Biri boyun eğer görünürken

diğeri emrediyor; birinin izin verdiği şeyi, diğeri sunuyor. Ben bu ikisinden ikincisini daha çok tercih ederim.”

“Fakat size sunduğum Eugénie değil annesidir.”

“Peki böyle yöntemlere başvurmak için nedenleriniz nelerdir?”

“Karım kıskanç, sırtımda bir yük. Sürekli beni gözetliyor. Eugénie’nin evlenmesini istiyor. Kendiminkini gizlemek için karıma günahlar yüklemek zorundayım. Bu nedenle ona sahip olmalı… bir süre onunla gönül eğlendirmelisiniz... sonra da ona ihanet edersiniz. Sizi onun kollarının arasında yakalamama izin verin... ve sonra onu cezalandırırım ya da bu keşfi bir silah olarak kullanarak bunu her iki taraf için de bir ateşkes karşılığında takas ederim, fakat aşk olmaz Valmont, damarlarınızda buzla onu yakalayın ve elde edin, fakat sizin üzerinizde üstünlük kazanmasına izin vermeyin. İşin içine duyguların girmesine izin verirseniz, planlarım hemen hemen sona ermiş demektir.”

“Korkmayın, kalbimi uyandırmış ilk kadın o olacak.”

Böylelikle iki kötü adamımız karşılıklı anlaşmaya vardılar ve Valmont’un birkaç gün içerisinde başarmak için dilediği her şeyi -hatta bu iffetli kadını intikam peşine düşmeye teşvik etmenin en güçlü yolu olarak Franval’in aşkının itirafı- kullanması için tam yetkiyle birlikte Madame de Franval’i baştan çıkarmaya girişmesi kararlaştırıldı.

Plan kendisine açıklanmış olan Eugénie bunun korkunç şekilde eğlenceli olduğunu düşündü. Hatta rezil yaratık Valmont başardığı takdirde, mutluluğunu mümkün olduğunca kusursuz hale getirmek için annesinin rezilliğini kendi gözleriyle doğrulamayı isteyeceğini belirtti, bu iffet timsalinin başkalarında çok sert şekilde kınadığı bir zevkin güzelliklerine su götürmez biçimde boyun eğdiğine mutlaka tanıklık etmeliydi.

Nihayet, kadınların en iffetlisi, en iyisi ve en sefil olanının birine indirilebilecek en acı verici darbeyi almakla kalmayıp, ancak aynı zamanda iğrenç kocasının kendisini -bizzat kendisi teslim ederek- kendisi tarafından namusuna leke sürülmesi konusunda anlaştığı adama bırakarak onu küçük düşürmeye niyet ettiği gün geldi... Ne çılgınlık!.. Tüm ilkeler nasıl da tamamen küçümsenebiliyordu? Doğa nasıl bir düşünceyle bunlar kadar yozlaşmış yürekler yaratır?..

Birkaç başlangıç konuşması şimdiki sahne için zemini hazırlamıştı. Bundan başka Valmont Franval'in karısının, gerçekten de geçmişte birden fazla vesileyle yapmış olduğu gibi, kendisiyle yalnız kalmakta en ufak tereddüt yaşamaması için Franval'le yeterince yakın ilişki içindeydi. Üçü konuk odasında oturuyorlardı. Franval kalktı ve şöyle dedi:

"Gitmeliyim. Önemli bir konu mevcudiyetimi gerektiriyor... "Gülerek "Sizi Valmont'la bırakarak mürebbiyenize emanet ediyorum. Adam bir iffet abidesi, fakat kendini kaybederse, beni haberdar etmenizi rica ederim. Onu henüz haklarımı verecek kadar yeterince sevmiyorum..." dedi.

Ve küstah adam ayrıldı.

Franval'in küçük şakasının art etkileri olan birkaç sıradan konuşmada bulunduktan sonra, Valmont arkadaşının son altı ay boyunca değiştiğini düşündüğünü söyledi.

Valmont "Ona nedenlerini sormak için konuyu açmaya cesaret edemedim," dedi, "fakat üzgün ve sıkıntılı görünüyor."

Madame de Franval "Kesin olan bir şey var," diye yanıtladı, "o da onun etrafındakileri üzdüğü ve endişelendirdiği."

"Aman Tanrım! Neler söylüyorsunuz?.. Arkadaşım size kötü mü davranıyor?"

"Keşke yalnızca bu olsaydı!"

"Bir iyilik yapın ve beni bilgilendirin, benim ne kadar sadık olduğumu... Bozulmaz bağlılığımı bilirsiniz."

"Bir dizi ürkütücü karışıklık... Ahlaki yozlaşma, kısacası her tür kusur… İnanır mısınız? Kızımız için çok uygun bir evlenme teklifi aldık... Ve o reddetti..."

Ve kurnaz Valmont burada, anlamış olan... kendi kendine iç çeken... ve açıklamaktan korkan bir adamın ifadesiyle gözlerini kaçırdı.

Madame de Franval "Sorun nedir Monsieur," diye devam etti, "size anlattıklarım sizi şaşırtmadı mı? Sessizliğiniz pek tuhaf."

"Ah, Madame, sessiz kalmak sevdiğiniz birini umutsuzluğa düşürecek şeyler söylemekten daha iyi değil midir?"

“Peki bu muamma nedir, sorabilir miyim? Size yalvarırım ne demek istediğinizi açıklayın.”

Valmont heyecanlı bir şekilde kadının bir elini yakalayarak “Gözlerinizdeki perdenin kaldırılmasının nedeni ben olacaksam tüylerimin ürpermesini nasıl beklemezsiniz,” dedi.

Madame de Franval büyük bir heyecanla “Oh, Monsieur,” diye devam etti, “size yalvarırım, ya meramınızı açıklayın ya da başka söz söylemeyin. Beni içinde bıraktığınız durum korkunç.”

Valmont baştan çıkarmaya niyetli olduğu kadına aşk dolu bir bakış atarak “Belki de beni sizin içine koyduğunuz durumdan daha az korkunçtur,” dedi.

“Fakat tüm bunlar ne demek oluyor Beyefendi? Beni uyarmakla başlıyor, bir açıklama istememi sağlıyor sonra da ne katlanabileceğim ne de katlanmam gereken bazı şeyleri ima etmeye cüret ederek beni bu kadar gaddarca üzen şeyi sizden öğrenme yollarından beni mahrum bırakıyorsunuz. Konuşun, Beyefendi, konuşun yoksa beni mutlak umutsuzluğa düşüreceksiniz.”

“Pekâlâ, Madame, madem istiyorsunuz daha açık olacağım, bu kalbinizi kırmam pahasına olsa bile... Kocanızın Monsieur Colunce’ün isteğini reddetmesinin ardındaki korkunç nedeni öğrenmeniz gerekiyorsa, öğrenin... Eugénie...”

“Evet ?”

“İşin aslı şu ki Franval ona tapıyor. Bugün babası olmaktan çok âşığı olarak Eugénie’den vazgeçmektense kendi yaşamından vazgeçer.”

Madame de Franval bu ölümcül açıklamayı tepki göstermeden dinleyemedi ve bayılıp yere yığıldı. Valmont yardımına koştu ve kendine gelir gelmez şöyle devam etti:

“İstediğiniz açıklamanın neye mal olduğunu gördünüz Madame... Sizi...”

Tarif edilmesi güç bir durumda olan Madame de Franval “Bırakın beni, Monsieur, bırakın,” dedi. “Böylesi bir şoktan sonra bir süre yalnız kalmaya ihtiyacım var.”

“Ve sizi bu halde bırakmamı mı bekliyorsunuz? Acınızı onu sizle paylaşma ayrıcalığını istemeyecek kadar dolu dolu yüreğimde hissediyorum. Yarayı ben

açtım. Bırakın ben sarayım.”

“Franval kızına âşık! Aman Tanrım! Karnımda taşıdığım o yaratık şimdi çok korkunç bir şekilde kalbimi kırıyor!.. Çok korkunç, çok sarsıcı bir suç!.. Ah, Monsieur, bu mümkün mü?.. Kesin emin misiniz?”

“Madame, en ufak şüphem olsaydı sessiz kalırdım. Sizi boş yere telaşlandırmaktansa hiçbir şey söylememeyi yüz kez tercih ederim. Bu rezillikten bana bunu anlatan kocanızdan dolayı emin oldum. Her halükarda, size yalvarırım sakin olmaya çalışın. Artık bu ilişkiyi ortaya çıkarma yollarından çok bunu sona erdirmenin yollarına odaklanalım. Ve bunu sona erdirmenin tek çözüm yolu sizde...”

“Ah, bana bunun ne olduğunu derhal söyle. Bu suç beni dehşete düşürüyor.”

“Madame, Franval karakterinde bir koca iffetle geri getirilmez. O kadınların iffetine inanmaya pek yatkın değildir. O iffetin kadınların gururlarının ya da yaradılışlarının bir sonucu olduğunu ve onların sadık kalmak için yaptıklarının bizim hoşumuza gitmek ya da bizi zincire vurmaktan çok kendilerini tatmin etmek için yaptıklarını savunuyor. Bu noktada onun fikrine katılma eğiliminde olduğumu itiraf etmek zorunda olduğumu söylersem Madame beni affedin. Benim deneyimime göre bir kadın kocasının kusurlarını asla iffet yoluyla yok etmeyi başaramamıştır. Onu çok daha fazla acıtacak, harekete geçirecek olan şey onunkine benzeyen bir davranış olabilir ve bu şekilde onu daha hızlı kendinize geri döndürebilirsiniz. Kıskançlık bunun kaçınılmaz sonucu olur; bu şaşmaz yöntemle ne kadar çok yürek yeniden sevmeye başlamıştır. Bu durumda alışmış olduğu ve küçümsemeye gelince çok cüretkâr olduğu bu iffetin organların umursamazlığının eseri olmaktan çok düşüncenin eseri olduğunu anlayan kocanız bundan kurtulabileceğinize inandığı anda sizde bunu takdir etmeyi öğrenecektir. Düşünür... Hiç âşığınız olmadıysa bunun nedeninin hiçbir zaman üstünüze varılmaması olduğunu söylemeye cüret eder. Haksızlıklarının ve küçümsemesinin öcünü almak için... Ona bunun yalnızca sizin elinizde olan bir karar olduğunu kanıtlayın. Belki, katı ilkelerinize göre küçük bir günah işlemiş olacaksınız, ancak önlemiş olacağınız bütün günahları düşünün! Yeniden kendinize yönlendirmiş olacağınız kocayı düşünün! Ve taptığınız tanrıçaya karşı en ufak hakaretten daha azı karşılığında onun tapınağına nasıl bir mürit geri getirmiş olacaksınız. Ah, Madame, yalnızca aklınıza başvuruyorum.

Size emretmeye cesaret ettiğim tutumla Franval'i sonsuza kadar geri getirecek, onu ebediyen kendinize bağlayacaksınız. Aksi tutum -izlediğiniz tutum- onu uçarak sizden uzaklaştırır. Sizden asla geri dönmemek üzere kaçacaktır. Evet, Madame sizin ya kocanızı sevmediğinizi ya da bu tereddüte bir son vermeniz gerektiğini ileri sürmeye cesaret ediyorum."

Bu açıklama karşısında fazlasıyla şaşıran Madame de Franval bir süre sessiz kaldı. Sonra Valmont'un önceki bakışlarını ve baştaki sözlerini hatırlayarak ustaca yanıtlamayı başardı:

"Monsieur, bana verdiğiniz tavsiyeye uyduğumu varsayalım, kocamı daha fazla üzmek için gözlerimi kime çevirmem gerektiğini düşünüyorsunuz?

Madame de Franval'in kendisine kurduğu tuzaktan haberi olmayan Valmont "Ah, sevgili, tatlı dostum," diye bağırdı, "Sizi dünyada en çok seven, sizi ilk kez gördüğünden beri size tapan ve ayaklarınıza kapanarak emrinizle ölmeye yemin eden erkeğe..."

Madame de Franval emredercesine "Gidin Monsieur," dedi, "gidin ve sizi bir daha asla görmeyeyim. Oyununuz ortaya çıktı. Kocamı sadece kendi aşağılık baştan çıkarma planlarınızı yürütmek için yalnızca masum olabileceği kötülüklerle suçluyorsunuz. Size şunu da söylememe izin verin, o suçlu olsa bile bana önerdiğiniz yöntemler bunları bir an düşünmem için bile bana fazlasıyla tiksindirici geliyor. Bir kocanın kusurları bir zevcenin kusurlarını hiçbir zaman haklı göstermez ya da aklamaz. Hatta kadın için bunlar daha da büyük iffet nedenleri olmalıdırlar, ki gazabının sonuçlarından zarar görmenin eşiğindeyken kederli şehirlerde Tanrıyla karşılaşacak olan Adil ve Hakkaniyetli adam kendisini yakmakta olan alevleri başka yöne çevirebilsin."

Bu sözlerin üzerine Madame de Franval odayı terk etti ve Valmont'un hizmetçilerini çağırarak baştaki çabalarından çok utanmış olarak onu çekilmek zorunda bıraktı.

Bu çekici kadın Valmont'un oyunlarını anlamış olsa da, Valmont'un söyledikleri kendinin ve annesinin korkularıyla o kadar güzel örtüşüyordu ki bu korkunç durumların doğrusunu öğrenmek için elinden gelen her şeyi yapmaya karar verdi. Madame de Farneille'i ziyaret edip ona olan her şeyi anlattı ve atacağı adımlar konusunda kararını vermiş olarak geri döndü.

Kendi hizmetkârlarımızdan daha büyük düşmanımızın olmadığı uzun

zamandır söylenmektedir ve bunda haklılık payı vardır; daima kıskanç, daima haset olan bunlar bizde kusurlar ortaya çıkararak kendi boyunduruklarının yükünü hafifletmeye çalışır gibi görünürler, ki bu kusurlar, bu durumda bizleri onlardan daha aşağı bir konuma getirerek onların bizim üstümüzde kaderin kendilerinden esirgediği bir üstünlük varsayarak en azından bir süreliğine kibirlerini tatmin etmelerine olanak verir.

Madame de Franval, Eugénie'nin hizmetkârlarından birine rüşvet verdi: sabit bir maaş sözü, güzel bir gelecek, bir hayırda bulunma tezahürü; hepsi bu yaratığın üstünde etkili oldu ve Madame de Franval'in mutsuzluğu ile ilgili tüm şüpheleri dağıtabilmesi için ertesi geceyi ayarlayacağına dair söz verdi.

Vakit gelmişti. Zavallı anne alçak kocasının her gece hem evlilik bağlarına hem de ilahi bağlara tecavüz ettiği odanın yanındaki odada kabul edildi. Eugénie babası ile birlikteydi; köşedeki bir dolabın üstünde birkaç mum yanmaya devam ediyordu; bu suçu aydınlatacaklardı... Sunak hazırlanmıştı, kurban sunağın üstündeki yerini aldı, kurban etme işlemini gerçekleştiren Franval onu takip etti...

Madame de Franval'in artık umutsuzluğu, küçümsenmiş sevgisi ve cesaretinden başka dayanağı yoktu... Kendisini dizginleyen kapıları ardına kadar açtı ve kendini odanın içine attı ve orada yüzü gözyaşlarıyla yıkandı, ensestçi Franval'in ayaklarının dibinde dizlerinin üstüne çöktü ve Franval'e hitap ederek "Oh, siz," diye bağırdı, "hayatımı sefalet ve kederle dolduran siz, bu tür bir muameleyi hak etmedim... Bana hakaret etmiş ve zulmetmiş olmanıza rağmen, hâlâ size tapıyorum. Gözyaşlarıma bakın ve çağrımı geri çevirmeyin; sizden kendi zayıflığı ve sizin baştan çıkarmanız nedeniyle kandırılmış olup utanmazlık ve suçta mutluluğu bulabileceğini düşünen bu zavallı sefil çocuğa acımanızı istiyorum…

Eugénie, Eugénie, sizi dünyaya getirmiş olan kadının kalbine bir kılıç mı saplamak istiyorsunuz? Tüm korkunçluğu sizden saklanmış olan bu iğrenç suçun ortağı olmaya artık rıza göstermeyin! Gelin... Sizi bekleyen kollarımın arasında sarmama izin verin. Önünüzde diz çökmüş, size onurunuza ve doğaya karşı hareket etmemeniz için yalvaran zavallı annenize bakın..."

"Çılgına dönmüş kadın kalbine bir hançer götürerek"

"Fakat ikiniz reddederseniz," diye devam etti, "beni hapsetmeye çalıştığınız

onursuzluktan kaçmak için kullanacağım yöntem budur. Kanımı akıtacak ve sizi burada lekeleyeceğim ve suçlarınızı üzgün bedenimin üstünde gerçekleştirmek zorunda kalacaksınız.”

Franval’in katılaşmış yüreği bu gösteriye dayanma gücüne sahipti, bu alçak adamı tanımaya başlayanlar inanmakta güçlük çekmeyeceklerdir, fakat Eugénie’nin kayıtsız kalması pek anlaşılamazdı.

Bu yozlaşmış kız en gaddar vurdumduymazlık gösterisi ile birlikte, “Madame,” dedi, “Kocanızın odasına az önce çıkardığınız rezaletten sonra aklınıza tam mukayyet olduğunuza inanmayı güç bulduğumu itiraf etmeliyim. O kendi davranışlarının efendisi değil midir? Ve o benim davranışlarımı onayladığına göre, sizin bunları ayıplamaya ne hakkınız var? Monsieur Valmont’la olan uygunsuz davranışlarınıza biz burnumuzu sokuyor ya da bunlara kafamızı yoruyor muyuz? Zevklerinizi tatmin ederken sizi rahatsız ediyor muyuz? Bundan dolayı bizim zevklerimize saygı gösterme tenezzülünde bulunun yoksa kocanıza sizi böyle davranmaya zorlaması için gereken her türlü önlemi alması için ısrarda bulunursam şaşırmayın...”

Bu noktada Madame de Franval artık sabrına hâkim olamadı ve öfkesinin tüm gücü kendisiyle bu şekilde konuşacak kadar kendini kaybedebilen aşağılık yaratığa karşı döndü. Madame de Franval güçlükle ayağa kalkarak öfkeyle kızının üstüne atıldı, ancak nefret edilesi ve zalim Franval karısını saçından tutup onu öfkeyle kızından uzağa odanın dışına sürükledi. Kadını şiddetle evin merdivenlerinden aşağı attı ve kadın kanlar içinde ve kendinden geçmiş halde oda hizmetçilerine ait odalardan birinin kapısının önüne düştü. Bu korkunç gürültüye uyanan hizmetçi efendisini talihsiz kurbanının işini bitirmek üzere aşağıya doğru çoktan yola çıkmış despotunun gazabından hızla kurtardı...

Onu odasına götürüp, içeri kilitlediler ve az önce ona böylesine tam bir öfkeyle muamele etmiş olan canavar kendisini öylesine alçakça, onu aşağılamak ve küçük düşürmek için öylesine planlı, tek kelimeyle öylesine korkunç saldırılarla -ki bunları ortaya çıkarmak zorunda olma zorunluluğu karşısında yüzümüz kızarmaktadır- en vahşi yaratıklardan daha fazla alçaltmamışçasına ve sakince geceyi geçirmek üzere nefret edilesi dostuna uçarcasına geri dönerken ona ilaç vermeye başladılar.

Zavallı Madame de Franval’in artık hiçbir hayali kalmamıştı geriye,

destekleyeceği başka hayal de yoktu. Yaşamında sahip olduğu en değerli şey olan kocasının yüreğinin kendisinden alındığı çok açıktı. Hem de kim tarafından? Kendisine en çok saygı borçlu olup az önce kendisiyle tam bir küstahlıkla konuşmuş olan kişi tarafından. Valmont'la olan tüm maceranın mümkün olursa kendisini bir suçluluk ağına düşürmek ya da bunda başarısız olunduğu takdirde kendisine yüklemeye cüret ettikleri suçlardan bin kez daha ciddi suçları dengelemek ve dolayısıyla haklı göstermek üzere her durumda suçu ona atmak için kurulmuş iğrenç bir tuzaktan başka bir şey olmadığını da düşünmeye başladı.

Hiçbir şey daha kesin olamazdı. Valmont'un başarısızlığından haberdar olan Franval Valmont'u gerçeği hile ve boşboğazlıkla değiştirmeye ve onun Madame de Franval'in âşığı olduğunu etrafa yaymaya ikna etmişti. Ve en dolambaçsız şekilde Madame de Franval'in aslında dahil olmayı reddettiği gayrimeşru ilişkinin varlığını belgeleyecek iğrenç mektuplar düzenlemeye karar verdiler.

Bu arada, bedeni çok sayıda yarayla kaplı olan derin umutsuzluk içindeki Madame de Franval ciddi şekilde hastalandı. Onu görmeyi reddeden ve durumuyla ilgili bilgi alma zahmetine bile katlanmayan barbar kocası evde karışıklık olduğundan kızını buna maruz bırakmak istemediği bahanesiyle Eugénie ile birlikte taşraya gitti.

Hastalığı sırasında, Valmont birkaç kez kapısını çalmaya geldi, ancak her seferinde geri çevrildi. Annesi ve Monsieur de Clervil'le odasına kapanan Madame de Franval başka birisini görmeyi kesinlikle reddediyordu. Kendisi üstünde etkili oldukları için tamamıyla saygıdeğer olan bunlar kadar değerli dostlar tarafından teselli edilen ve onların sevgi dolu ilgisiyle sağlığına kavuşan Madame de Franval yeniden insanları görecek hale gelmişti. Bu arada Franval kızını Paris'e geri getirdi ve Valmont'la birlikte Madame de Franval ile dostlarının kendisine karşı yöneltmeye hazırlanır göründükleri kampanyaya karşılıkta bulunma amaçlı bir kampanya planladılar.

Kötü adamımız karısının kendisini kabul edecek kadar iyi olduğuna hükmeder hükmetmez onun ziyaretine gitti.

Soğukça "Madame," dedi, "sağlığınızla ilgili endişemin farkında olmalısınız. Sağlığınızın Eugénie'yi dizginleyen tek etken olduğunu sizden saklayamam.

Kendisine davranış biçiminizden dolayı sizden şikâyetçi olmakta kararlıydı. Bununla birlikte bir annenin kızından yana hak ettiği temel saygı konusunda ikna edilebilir, yine de bu aynı annenin çekilmiş bir hançerle kızının üstüne atıldığı gerçeğini gözden gelemiyor. Böylesine şiddet içeren ve uygunsuz bir davranış, Madame, hükümetin gözlerini pekâlâ davranışınıza çevirebilir ve hem onurunuz hem de özgürlüğünüze kaçınılmaz olarak ciddi bir tehdit oluşturabilir."

Madame de Franval "Bu tür karşı suçlamalar beklemiyordum Monsieur," diye yanıt verdi. "Ve baştan çıkardığınız kızım kendisini dünyaya getiren kadına karşı aynı anda en iğrenç türden ensest, zina, ahlaksızlık ve nankörlükten suçlu olurken, evet, itiraf etmeliyim ki, bu dehşet karmaşasından sonra kendisinden şikâyette bulunulacak kişinin ben olacağımı düşünmemiştim. Suçu böylesine cüretle mazur gösterirken masumiyeti suçlamak için her türlü beceriye, her türlü kötülüğe sahipsiniz Monsieur."

"Rezaletinizin bahanesinin benimle ilgili ifade etmeye cüret ettiğiniz iğrenç şüphe olduğunun farkındayım Madame, fakat kuruntular suçları haklı göstermez. Düşünmüş olduğunuz şey yanlış, fakat, ne yazık ki yapmış olduğunuz şey sadece fazlasıyla gerçek. Valmont'la ilişkiniz olduğu dönemde kızımın size yönelttiği suçlamalar karşısında şaşkınlık gösterdiniz, fakat Madame, o yalnızca davranışınızdaki uygunsuzlukları ortaya çıkardı, çünkü bunlar tüm Paris'in dilindeler. Bu ilişki öylesine iyi bilinmekte ve kanıtları ne yazık ki öylesine sağlam ki, size bundan söz edenler iftiradan değil olsa olsa boşboğazlıktan suçludurlar."

Bu saygıdeğer kadın kızgınlıkla ayağa kalkarak, "Benim Beyefendi," dedi, "Benim mi Valmont'la bir ilişkim varmış! Yüce Tanrım! Bunu siz söylediniz!" (Gözyaşlarına boğularak)

"Nankör sefil! Demek şefkatimi bu şekilde geri ödüyorsunuz... Sizi çok sevmiş olmamın ödülü buymuş. Beni böylesine zalimce aşağıladığınız yetmedi. Kızımı baştan çıkarmanız yetmedi. Daha da ileri gitmeniz ve benim için ölümden daha korkunç olabilecek suçları yükleyerek kendi suçunuzu haklı göstermeniz gerekiyor..."

(Sakinleşerek) "Bu ilişkinin kanıtlarına sahip olduğunuzu söylüyorsunuz Monsieur. Pekâlâ, gösterin. Bunların açıklanmasını istiyorum ve bunları bana

göstermeyi reddederseniz sizi bunları herkese göstermeye zorlayacağım.”

“Hayır, Madame, onları tüm dünyaya göstermeyeceğim, genelde bu tür şeyleri alenen sergileyen koca değildir; koca bundan dolayı kederlenir ve bunu elinden geldiğince saklar, fakat bunu istiyorsanız, Madame, elbette ki sizi reddetmeyeceğim...” (Ve sonra cebinden bir mektupluk alarak) “Oturun,” dedi, “bu sakince kontrol edilmeli. Huysuzluk ve öfke zararlı olur, fakat beni ikna etmez. Bu nedenle sizden kendinize hâkim olmanızı rica ediyorum, bunu sakinlikle tartışalım.”

Masumiyetine tümüyle inanan Madame de Franval bu hazırlık uyarılarına ne anlam vereceğini bilmiyordu. Ve korkuyla karışık şaşkınlığı onu aşırı huzursuzluk durumunda tutuyordu.

Franval mektupluğun bir yanını boşaltarak “Öncelikle, Madame,” dedi, “işte geçen altı ay boyunca Valmont’la olan yazışmalarınızın tümü. Bu saygıdeğer beyefendiyi temkinsizlik ya da düşüncesizlikle suçlamayın. O sizi çok kötü şekilde yüzüstü bırakmaya cesaret etmek için şüphesiz fazla saygıdeğer bir adam, fakat Valmont’un kendisinin dikkatli olduğundan daha becerikli olan uşaklarından biri aşırı sadakatinizin ve üstün iffetinizin bu değerli anıtını bana temin etmenin gizli yolunu bulmuş.” (Sonra masanın üstüne yaymış olduğu mektuplara göz gezdirerek...)

“Aşırı heyecanlanmış bir kadının...” diye devam etti, “Eklemeliyim ki bana diğerlerinden daha şehvetli ve kararlı gibi görünen çok çekici bir adamdan dolayı aşırı heyecanlanmış bir kadının sohbetinin bu çok sayıda sıradan göstergelerinin arasından birini seçmeme izin veriniz. İşte Madame:

“Sıkıcı kocam bu akşam o korkunç, dünyaya benim getirmiş olmamın imkânsız olduğu bu yaratıkla Paris’in dışındaki küçük evinde akşam yemeği yiyecek. Gelin aşkım, gelin ve bu iki canavarın bana verdiği tüm üzüntüler için beni teselli edin... Ben neler söyüyorum? Bu şu anda bana verebilecekleri en büyük hizmet değil midir ve bu ilişki kocamı bizimkisini öğrenmekten alıkoymayacak mıdır? O halde bağları istediği kadar sıkılaştırmasına izin verelim, fakat en azından beni bu dünyada her zaman taptığım tek erkeğe bağlayan bağları koparmak istemeyi düşünmesine izin vermeyelim.”

“Ne diyorsunuz, Madame?”

Madame de Franval “Şey, Monsieur, size hayranlık duyduğumu

söylemeliyim," diye yanıt verdi. "Her gün böylesine bol bol hak ettiğiniz inanılmaz saygıyı arttırıyor. Ve şimdiye kadar sizde farkına vardığım pek çok iyi niteliğe rağmen, sizin aynı zamanda bir sahtekâr ve iftiracı olduğunuzun şimdiye kadar farkına varmadığımı itiraf ederim."

"Ah, yani delili inkâr ediyorsunuz?"

"Hiç de değil. Tek istediğim ikna edilmek. Uzmanlar... Bilirkişiler tayin edeceğiz. Ve kabul ederseniz, iki taraftan suçlu bulunana en katı cezanın verilmesini isteyeceğiz."

Franval mektupluğun diğer tarafını silkeleyerek "Ben buna küstahlık derim! İşin aslı bunu kedere tercih ederim... Şimdi, nerede kalmıştık? Ah, evet; bir âşığınızın olduğunda, Madame," dedi, "yakışıklı yüze sahip bir âşık ve sıkıcı bir koca hiç şüphesiz çok sıradışı bir şey değildir, fakat sizin yaşınızda bu âşığa -benim paramla- destek olmanız, bunun o kadar basit olmadığını düşünmeme izin vereceğinize inanıyorum... Hal böyleyken işte size gerek sizin ödediğiniz gerekse de Valmont'un lehine kendi elinizle düzenlediğiniz senetler halinde 100 000 lira." Canavar, dokunmasına izin vermeden senetleri ona göstererek "Lütfen, sizden rica ediyorum bunları gözden geçirin," diye ekledi.

*Kuyumcu Zaide'e i*şbu senetle kendisiyle anlaşarak yirmi iki bin lirayı *Monsieur de Valmont'un hesabına ödemeyi kabul ediyorum. FARNEILLE DE FRANVAL*

"İşte altı bin lira karşılığında, at tüccarı Jamet için düzenlenmiş bir başkası. Bu bugün hem Valmont'un beğendiği hem de tüm Paris'in hayran olduğu koyu doru at koşumu için... Evet, Madame, tüm hesap üç yüz bin iki yüz yirmi üç lira ve on kuruş ediyor, ki bu tutarın halen üçte birini borçlu olup geri kalanını çok dürüst bir şekilde ödemişsiniz... Ne diyorsunuz Madame?"

"Ah, Monsieur, bu sahtekârlık bende en ufak endişe uyandırmak için fazla acemice ve basit. Benim aleyhime bunları uyduranları utandırmak için tek bir şey istiyorum: İleri sürüldüğü gibi adlarına bu belgeleri düzenlediğim kişiler şahsen ortaya çıksınlar ve kendileriyle ilişkim olduğuna dair yeminli ifade versinler."

"Verecekler Madame, bundan emin olabilirsiniz. İddialarını desteklemeye kararlı olmasalardı davranışınız konusunda beni bizzat kendileri uyarırlar mıydı sanıyorsunuz? Doğrusu, ben müdahale etmeseydim bunlardan biri bugün

bir mahkeme emri imzalayacaktı...”

Bu noktada zavallı Madame de Franval’in güzel gözleri acı gözyaşlarıyla doldu. Cesareti artık onu desteklemez oldu ve en ürkütücü belirtilerle birlikte bir umutsuzluk krizinin içine düştü: başını etrafındaki mermer eşyalara çarpmaya başlayıp yüzünü korkunç şekilde yaraladı.

Kendini kocasının ayaklarına atarak “Monsieur,” diye bağırdı, “size yalvarırım lütfen beni daha hızlı ve daha az acı veren yöntemlerle öldürün. Mademki hayatım suçlarınız için bir engel, tek bir darbeyle ona son verin... yine de beni mezarıma yavaş yavaş koymaktan sakının... Sizi sevdiğim için suçlu muyum? Yüreğinizi benden öylesine zalimce çalan şeye karşı başkaldırdığım için suçlu muyum? Öyleyse, barbar adam, bu günahlardan dolayı beni cezalandırın.” Kendini kocasının kılıcının üstüne atarak “Evet, şu metal çubuğu alın,” dedi “ve acımadan göğsümü delin. Ama en azından saygınıza layık olarak ölmeme izin verin, tek tesellim olarak sırf kendinizinkileri örtmek için beni suçladığınız haysiyetsizlikleri yapamayacağıma inandığınız inancını mezara götürmeme izin verin...”

Başı ve göğsü geriye atılmış, elleri kapıp göğsüne saplamaya çalıştığı çıplak çelikten yaralanmış ve kanayarak Franval’in ayaklarının dibinde dizlerinin üstündeydi. Bu güzel göğüs gözler önüne serilmişti, saçları dağılmıştı, saç tutamları bolca akan yaşlardan sırılsıklam olmuştu. Keder hiçbir zaman daha acınası ve dokunaklı olmamış, hiçbir zaman daha dokunaklı, daha asil daha çekici bir biçimde görülmemişti.

Franval kadının hareketine karşı koyarak “Hayır, Madame,” dedi, “hayır, istediğim ölmeniz değil, cezalandırılmanız. Pişmanlığınızı anlayabiliyorum, gözyaşlarınız beni şaşırtmıyor, suçunuz ortaya çıkarıldığı için öfkelisiniz. Bu ruh halini beğendim, ki bu benim ıslah olmayı planladığınıza inanmama neden oluyor, bu sizin için aklımda olan ve kendisine her türlü özeni göstermek üzere kendisinden dolayı gitmek zorunda olduğum akıbetin şüphesiz hızlandıracağı bir değişiklik.»

Mutsuz kadın “Durun, Franval,” diye bağırdı, “şerefsizliğinizi etrafa duyurmayın, ne de dünyaya sizin bir yalancı tanık, bir sahtekâr, bir iftiracı ve ilaveten ensest suçlusu olduğunuzu ilan edin... Benden kurtulmak istiyorsunuz, kaçacağım, hatıranızın zihnimden silineceği bir sığınak peşinde gideceğim...

Özgür olacaksınız, canice isteklerinizi ceza almadan yerine getirebilirsiniz... Evet, yapabilirsem sizi unutacağım, oh kalpsiz adam. Ya da acı veren hayaliniz kalbime kazılı kalırsa, uzak karanlığım içinde beni hâlâ takip ederse, onu silmeyeceğim, hain, bu çaba yetilerimin ötesinde; yo, onu silmeyeceğim, fakat kendi körlüğümü cezalandırıp size bu kadar değer verme hatasını işlemiş olan suçlu sunağı mezar dehşetinin içine gömeceğim...”

Yeni bir hastalığa yenik düşen bir ruhun son feryadı olan bu sözcüklerle zavallı kadın bayılıp kendinden geçmiş halde yere yığıldı. Ölümün soğuk gölgeleri umutsuzluk acılarıyla şimdiden bozulmuş olan güzel teninin pembeliklerinin üstüne yayıldı. Cansız bir kitleden biraz daha fazlası gibi görünüyordu, yine de zarafet, tevazu ve erdemin tüm simgelerinin bırakmayı reddettiği bir cansız kitle. Canavar odadan ayrıldı ve suçlu kızıyla birlikte ahlaksızlık ya da daha çok alçaklığın masumiyet ve mutsuzluğa karşı kazanmaya cüret ettiği korkunç zaferin tadını orada çıkarmak üzere kendi dairesine çekildi.

Franval’in iğrenç kızı bu çarpışmanın ayrıntılarından son derece keyif alıyordu. Yalnızca onları görebilmiş olmayı istiyordu. Dehşeti daha da öteye taşımayı ve Valmont’un annesinin direncini kırdığını sonra da Franval’in onları iş üstünde bastığını görmeyi isterdi. Eğer bu gerçekleşmiş olsaydı bu durumda kurbanlarına haklılığını göstermek için hangi araç kalırdı? Ya onlar için onu her türlü araçtan yoksun bırakmak önemli değil miydi? Eugénie işte böyleydi.

Bu arada, Franval’in zavallı karısının gözyaşlarını akıtmak için tek sığınağı annesinin göğsüydü ve annesine son zamanlardaki üzüntüsünün nedenlerini açalı çok zaman geçmemişti. Madame de Farneille işte bu noktada Monsieur de Clervil’in yaşının, mesleğinin ve kişisel itibarının belki damadı üzerinde belli bir iyi etkide bulunabileceği sonucuna vardı. Hiçbir şey üzücü bir durumdan daha gözüpek değildir. Bu saygıdeğer rahibi Franval’in tutarsız davranışı ile ilgili gerçekten elinden geldiğince haberdar etti; şimdiye kadar inanmaya isteksiz olduğu gerçek hakkında onu ikna etti ve ona herşeyden önce böylesi bir alçak karşısında yalnızca kafadan çok kalbe hitap eden o ikna edici konuşma sanatını kullanmasını rica etti.

Ve o hainle konuştuktan sonra Monsieur de Clervil’in Eugénie ile, zavallı çocuğu ayaklarının altında açılmış olan uçurum hakkında aydınlatmak ve mümkünse onu annesinin yüreğine ve erdem yoluna geri döndürmek için en

uygun olduğunu düşüneceği herhangi bir şeyi aynı şekilde kullanabileceği bir görüşme talep etmesini önerdi.

Clervil'in kızı ve kendisinin her ikisi ile de görüşme talep etme niyetinde olduğundan haberdar olan Franval'in Eugénie ile komplo kuracak kadar yeterli zamanı oldu ve planları konusunda uzlaşmaya vardıklarında her ikisinin de Clervil'i dinlemeye hazır olduklarına dair Madame de Farneille'e haber gönderdiler. Saf Madame de Franval bu ruhani rehberin belagati konusunda çok büyük umutlar besliyordu. Biçare kimseler kendilerine gerçeğin reddettiği bir zevki sağlamak için öylesine hırsla her yola başvurmaya alışmışlardır ki en becerikli şekilde her tür hayaller kurarlar!

Clervil geldi. Saat sabah dokuzdu. Franval onu geceyi kızıyla birlikte geçirmeye alışmış olduğu odada kabul etti. Odayı düşünülebilecek her tür zarif eşyayla süslemişti, fakat yine de odanın kendisinin canice zevklerine tanıklık eden belli bir düzensizlik içermesine izin vermişti. Bitişik bir odada Eugénie ardından kendisiyle yapılacak görüşmeye daha iyi hazırlanmak için her şeyi duyabiliyordu.

Clervil "Sadece çok isteksizce ve sizi rahatsız etmekten büyük korku duyarak, Monsieur," diye söze başladı, "kendimi size takdim etme cüretinde bulunuyorum. Bizim mesleğimizden insanlar genelde sizin gibi yaşamlarını bu dünyanın zevklerini tatmakla geçiren kişiler için öylesine fazla bir yüktürler ki kendime Madame de Farneille'in isteklerine rıza gösterdiğim ve sizinle bir süreliğine konuşmayı istediğim için sitemde bulunuyorum."

"Lütfen oturun, Monsieur, hem konuşmanızda akıl ve adalet hâkim olduğu sürece canımı sıkmaktan asla korkmamalısınız."

"Beyefendi, cazibe ve erdem dolu ve iddia edildiğine göre çok mutsuz ettiğiniz genç bir eşin sevgilisisiniz. Masumiyeti ve dürüstlüğünden başka silahı, şikâyetlerini dinleyecek annesinden başkası olmayıp, haksızlıklarına rağmen hâlâ size taparken, kendisini içinde bulduğu korkunç konumu kolaylıkla tasavvur edebilirsiniz!"

"İsterseniz, sadede gelmemizi isterim. Bana konunun etrafından dolaşıyorsunuz gibi geliyor; rica ederim söyleyin, görevinizin amacı nedir?"

"Mümkünse, sizi mutluluğa geri döndürmek."

“O halde, halihazırdaki durumumda mutlu olduğumu düşünüyorsam bana söyleyecek başka hiçbir şeyinizin olmaması gerektiğini farz edebilir miyim?”

“Suç işlemede mutluluğu bulmak imkânsızdır Monsieur.”

“Katılıyorum, ancak derinlemesine araştırma ve derinlemesine düşünce yardımıyla aklını hiçbir şeyde kötülük görmediği, insanın tüm çabasına en yüce kayıtsızlıkla baktığı ve insanın muktedir olduğu her eylemi doğası ne olursa olsun bazen iyi bazen de kötü, ancak daima buyurucu olan bir gücün zorunlu sonucu olarak gördüğü noktaya getirmiş olan insan bize sırasıyla insanların neyi onayladıklarını ve neyi kınadıklarını esinler, ancak onu neyin rahatsız ettiğini ya da neyin canını sıktığını değil -ben diyorum ki bu adam- ve katılacağınıza eminim, benim yaşadığım şekilde yaşayarak sizin mesleğinizde olduğunuz kadar mutlu olabilir. Mutluluk idealdir, hayal gücünün oyunudur. Yalnızca görme ve hissetme biçimimize dayanan bir duygulanma biçimidir. İhtiyaçların tatmin edilmesi dışında tüm insanları eşit şekilde mutlu eden hiçbir şey yoktur. Birinin fevkalede canını sıkan bir şeyin bir başka insanı mutlu ettiğini görmediğimiz bir gün geçmez. Bu nedenle kesin ya da değişmez bir mutluluk yoktur ve bizim için mümkün olan tek mutluluk organlarımız ve ilkelerimizin yardımıyla oluşturduğumuz mutluluktur.»

“Bunu biliyorum Monsieur, fakat aklımız bizi oyuna getirebilse de, vicdanımız bizi asla yanlış yola sürüklemez ve işte doğanın içine tüm görevlerimizi yazdığı kitap.”

“Peki bu yapay vicdanı istediğimizde yönlendirmiyor muyuz? Alışkanlık onu büker, bu bizim için parmaklarımızın istedikleri gibi şekillendirdikleri yumuşak balmumu gibidir. Eğer bu kitap ileri sürdüğünüz kadar kesin olsaydı insan değişmez bir vicdanla donatılmış olmaz mıydı? Dünyanın bir ucundan diğer ucuna insanın bütün eylemleri onun için aynı olmaz mıydı? Yine de durum gerçekten böyle midir? Fransızı korkutan şey karşısında Hotento titriyor mu? Ve Fransız Japonya’da cezalandırılabilecek şeyi her gün yapmıyor mu? Yo, Hayır Monsieur, dünyada gerçek olan hiçbir şey yoktur, övgü ya da onay hak eden hiçbir şey, ödüllendirilmeye ya da cezalandırılmaya değer hiçbir şey, burada adaletsiz olup beş yüz fersah ötede tümüyle yasalara uygun hiçbir şey yoktur. Sözün kısası hiçbir suç gerçek değil, hiçbir iyilik sürekli değildir.”

“Buna inanmayın, Beyefendi. Erdem bir yanılsama değildir. Mesele, bir şeye

kesin bir suç ya da erdem tanımını vermek ve kişinin bu şeyi seçmiş olması nedeniyle bunda mutluluğu bulmasını sağlamak için o şeyin burada iyi olup birkaç derece ötede kötü mü olduğunu belirlemek değildir. İnsanın tek mutluluğu ülkesinin kanunlarına tam itaate bağlıdır. Ya onlara uyacak ya da perişan olacaktır, ihlal edilmeleri ve talihsizlik arasında orta nokta yoktur. Bunu şu terimlerle ifade etmeyi tercih ederseniz, bu yasak eylemlere teslim olmak için kendimizi her serbest bıraktığımızda bizi istila eden kötülüklere neden olan kendi içlerinde bu şeyler değil, daha çoık bu şeyler arasındaki çatışma -ki bunlar doğaları gereği iyi ya da kötü olabilirler- ve içinde yaşadığımız toplumun toplumsal kurallarıdır. Bir kişinin bulvarlar boyunca gezinmeyi Champs Elysées boyunca gezmeye tercih etmekle şüphesiz zararı olamaz. Yine de vatandaşlarımıza bulvarlara gitmeyi yasaklayan bir yasa çıkarılmış olsaydı bu yasayı ihlal edecek her kim olursa olsun, bunu ihlal etmekle oldukça basit bir şey yapmış olmasına rağmen kendisi için ebedi bir talihsizlikler zincirini harekete geçirebilirdi. Dahası olağan kısıtlamaları ihlal etme alışkanlığı kısa süre sonra daha ciddi olanların ihlaline neden olur ve bir kişi hatadan hataya yakın zamanda dünyadaki her ülkede cezalandırılacak ve hangi ülkede yaşıyor olursa olsun dünyadaki her makul insanda korku uyandıracak türden suçlara ulaşır.

İnsan evrensel bir vicdana sahip değilse en azından doğadan aldığımız ve doğanın ellerinin içine tehlikesizce silemeyeceğimiz harflerle görevlerimizi yazmış olduğu varoluşla ilgili ulusal bir vicdanı vardır. Örneğin, Monsieur, aileniz sizi ensestle suçluyor. Bu suçu haklı göstermek ya da tiksintiyi azaltmak için hangi safsataları kullandığınız ya da buna hangi yanıltıcı argümanları uyguladığınız veya bu argümanları komşu ülkelerden alınmış örneklerle destekleyerek hangi mercilere başvurduğunuz fark yaratmaz, bununla birlikte bazı ülkelerde yalnızca bir suç olan bu suç, kanunun yasakladığı her yerde hiç şüphesiz tehlikelidir. Bunun en korkunç sonuçlara olduğu gibi birincisi tarafından zorunlu kılınan diğer suçlara, şunu eklemeliyim ki, tüm insanlar tarafından iğrenç addedilmesi gereken türden suçlara neden olabileceği de bir o kadar kesindir. Kızınızla bu tür evliliklere izin verilen Ganj Nehri kıyılarında evlenseniz, belki yalnızca küçük bir yanlış yapmış olursunuz, ancak bu evliliklerin yasak olduğu bir ülkede, bu tiksindirici sahneyi halka, size tapan ve bu kalleş hareketle mezarın kenarına itilen bir kadına göstererek şüphesiz korkunç bir eylemde bulunuyor, en kutsal doğa bağlarını -kızınızı

kendisini dünyaya getiren kadına bağlayarak bu kişiyi kızınız için tüm nesnelerin en saygı duyulanı en kutsal olanı haline getirmesi gereken bağları-koparma eğiliminde olan bir suç işliyorsunuzdur. Bu kızı en önemli görevlerini küçümsemeye zorluyorsunuz, onun onu karnında taşımış olan kişinin ta kendisinden nefret etmesine neden oluyorsunuz; bunun farkında olmadan bir gün size yöneltebileceği silahları hazırlıyorsunuz. Ona sunduğunuz her öğretide, ona aşıladığınız her ilkede mahkûmiyetiniz kazılı. Ve eğer bir gün kolu canınıza kasıtla size karşı kalkarsa hançeri bilemiş olan siz olacaksınız."

Franval "Din adamlarının çoğundan çok farklı olan akıl yürütme biçiminiz," diye yanıtladı, "beni size inanmaya mecbur ediyor, Monsieur. Suçlamalarınızı reddedebilirdim. Kendimi size gösterirkenki dürüstlüğümün, karımın suçlarını ifşa etmek için kendi itiraflarımı kendisiyle nitelendirme niyetinde olduğum aynı doğrusözlülüğü kullanırken, sizi karıma attığım suçlara da inanmak zorunda bırakacağını umarım. Evet, Monsieur, kızımı seviyorum, onu tutkuyla seviyorum, o benim metresim, eşim, kızım, sırdaşım, dostum, yeryüzündeki tek Tanrımdır; uzun lafın kısası o her kalbin her zaman elde etmeyi ümit edebileceği tüm saygıya sahiptir ve yüreğimin gösterebileceği tüm saygı onun hakkıdır. Bu duygular ben yaşadıkça devam edecektir. Bunlardan vazgeçmekten aciz olarak şüphesiz bu nedenle onları haklı göstermek zorundayım.

Bir babanın kızına karşı birinci görevi şüphesiz -aynı fikirde olacağınızdan eminim Monsieur- ona mümkün olan en büyük mutluluğu sağlamaktır. Bu görevde başarılı olamazsa bu durumda ona karşı olan yükümlülüklerinde başarısız olmuştur; başarılı olduğu takdirde suçsuzdur. Ben Eugénie'yi ne baştan çıkardım ne de zorladım; bu unutmayacağınıza inandığım önemli bir husustur. Dünyayı ondan saklamadım. Ona evliliğin iyi ve kötü yanlarını, içindeki gül ve dikenleri açıkladım. Bundan sonrasında kendimi sundum ve onu seçiminde özgür bıraktım. Konu hakkında düşünmek için yeterli zamanı vardı. Tereddüt etmedi; mutluluğu yalnızca benimle bulabileceğini ileri sürdü. Onu mutlu etmek için bilinçli olarak her şeyden önce ister göründüğü şeyi ona vermekle hata mı ettim?"

"Bu safsatalar hiçbir şeyi haklı göstermez Monsieur. Kızınıza suçsuz tercih edemeyeceği kişinin onun mutluluk nesnesi olabileceğine dair en ufak istek vermekle hata ettiniz. Bir meyve ne kadar güzel görünürse görünsün etli kısmının içinde gizlenmiş olanın ölüm olduğunu bilseniz bunu birisine ikram

etmiş olmaktan pişmanlık duymaz mısınız? Yo, Monsieur, yoo!.. Tüm bu rezil ilişkide aklınızda tek bir konu vardı ve konu sizdiniz, kızınızı hem suç ortağı hem de kurban yaptınız. Bu yöntemler affedilemez... Ve kalbini isteyerek kıvırıp kırdığınız o iffetli ve hassas eşe, gözlerinizde hangi suçları yüklüyorsunuz? Sizi sevme suçu hariç hangi suçları, vicdansız adam?"

"Sizinle görüşmek istediğim konu bu, Beyefendi ve burada güveninizi bekliyor ve umut ediyorum. Bana atfedilen her şeyle ilgili tam bir itirafta bulunurken size sunduğum tam açıkyüreklilikten sonra böyle bir güven beklemeye biraz hakkım olduğuna inanıyorum."

Ve sonra Franval, karısına atfettiği düzmece mektup ve senetleri Clervil'e göstererek ona hiçbir şeyin bu belgelerden ve Madame de Franval ile belgelerin konusu olan kişi arasındaki ilişkiden daha gerçek olmadığına yemin etti.

Clervil tüm konuya aşinaydı.

Franval'e kesin bir tavırla "İşin aslı Monsieur" dedi, "size ilk başta kendi içinde önemsiz görülen bir hatanın bizleri sınırları aşmaya alıştırarak suçun ve kötülüğün en ölçüsüz aşırılıklarına götürdüğünü söylemekte haklı değil miydim? Sizin gözünüzde tamamen zararsız olduğunu düşündüğünüz bir eylemle başladınız, bunu haklı göstermek ya da gizlemek için hangi alçak çarelere başvurmak zorunda olduğunuzu görüyor musunuz? Tavsiyeme uyun Monsieur, bu affedilmez gaddarlıkları ateşe atın ve size yalvarırım bunları unutalım, varolduklarını bile unutalım."

"Bu belgeler gerçek Monsieur."

"Sahteler."

"Bunlardan, ancak kuşku duyabilirsiniz. Bu beni yalanlamanız için yeterli neden midir?"

"Beni bağışlayın Monsieur, fakat bunların gerçek olduğunu varsaymam için tek neden sizin konu ile ilgili sözünüzdür ve doğrusu suçlamanızı desteklemek için iyi bir nedeniniz var. Bunların sahte olduğuna inanmaya gelince, bununla ilgili elimde karınızın sözü var ve bunlar gerçek, gerçekten gerçek olsalardı onun da söylemek için iyi bir nedeni olurdu. Ben bu şekilde yargılıyorum Beyefendi. Kişisel çıkar insanın tüm eylemlerinin lokomotifi, yaptığı her şeyin

kaynağıdır. Onu her nerede meydana çıkarabilsem, gerçeklik meşalesi derhal ışık saçar. Bu kural beni hiçbir zaman yanıltmadı ve ben bunu kırk yıldır uygulamaktayım. Ve dahası karınızın iffeti bu iğrenç iftirayı herkesin gözünde yok etmeyecek midir? Hem karınız sahip olduğu açıkyüreklilik ve dürüstlükle, doğrusu size karşı halen içinde yanan sevgiyle kendisini suçladığınız bu tür iğrenç eylemleri hiç yapabilir mi? Yo Monsieur, suç bu şekilde başlamaz. Siz sonuçlarına pek aşina olduğunuza göre, daha zekice hile yapmalısınız."

"Bu, Beyefendi, kaba bir konuşma."

"Beni affedin, ancak adaletsizlik, iftira, ahlaksızlık ruhumu o kadar isyan ettiriyor ki bu çirkinliklerin bende kışkırttığı çalkantıyı kontrol etmek bazen bana zor geliyor. Bu kâğıtları yakalım, Monsieur, sizden çok acilen rica ediyorum... Onurunuz ve iç huzurunuz için onları yakın."

Franval ayağa kalkarak "Görevinizi yerine getirirken bir kişinin böylesine kolaylıkla kötü davranış ve zinanın savunucusu, koruyucusu olabileceğinden hiç kuşku duymadım, Monsieur," dedi. "Karım namusuma leke sürüyor, beni rezil ediyor. Bunu size kanıtladım. Onunla ilgili körlüğünüz sizin beni suçlamayı ve onun ahlaksız ve sadakatsiz olduğunu farz etmekten çok iftiracı olanın ben olduğumu farz etmeyi tercih etmenize neden oluyor. Pekâlâ Monsieur, kanun karar verecek. Fransa'daki her mahkeme suçlamalarımla yankılanacak, kanıt getirerek geleceğim, onursuzluğumu ilan edeceğim ve hâlâ bana karşı böylesine utanmaz bir yaratığı koruyacak kadar saf ya da daha çok budala olacak mısınız göreceğiz."

Clervil, kendisi de ayağa kalkarak "Artık sizden ayrılmalıyım, Monsieur," dedi. "Düşünce kusurlarınızın gönül niteliklerinizi ne derece değiştirdiğini ve haksız intikam arzusuyla körleşmiş olarak yalnızca çılgınlıktan kaynaklanabilecek bir şeyi soğukkanlılıkla sürdürmeye muktedir hale geldiğinizi fark etmemişim... Ah! Monsieur, bütün bunlar insanın en kutsal görevlerinin sınırlarını aştığı zaman kısa süre sonra kendine diğer tüm sınırları yok etme izni verdiği konusunda beni nasıl da fazlasıyla ikna etti... Eğer daha fazla düşünce aklınızı başınıza getirecekse, bana haber vermenizi rica ederim, Monsieur, böylece ailenizde olduğu kadar bende her zaman sizi kabul etmeye istekli dostlar bulacaksınız. Kızınız hanımefendiyi kısa bir süreliğine görebilir miyim?"

“İstediğinizi yapabilirsiniz Beyefendi. Ben yalnızca onunla konuşurken ya daha etkili vasıtalar kullanmanızı ya da bu açık gerçekleri, benim içlerinde körlük ve safsatalardan başka bir şey fark etmeyecek kadar şanssız olduğum gerçekleri sunarken daha akla uygun kaynaklardan yararlanmanızı önerir hatta ısrar ederim.”

Clervil, Eugénie’nin odasına gitti. Çok şık ve çok şuh bir sabahlık giymiş onu bekliyordu. Kendine özensizliğin ve suçun sonucu olan bu tür uygunsuzluk onun her davranış ve bakışında utanmazca hüküm sürüyordu ve vefasız kız, kendine rağmen onu güzelleştiren lütufları hor görerek hem kötülüğü alevlendirmeye elverişli özellikleri hem de erdemi isyan ettirmesi kesin olan özellikleri bir araya getiriyordu.

Bir kız için Franval’in yapmış olduğu gibi bir filozof olarak böylesine ayrıntılı bir tartışmaya girmek uygun olmadığından, Eugénie alay etmekle yetindi. Gittikçe alenen kışkırtıcı hal aldı, ancak ayartılarının nafile olduğunu ve hesap gördüğü adam kadar namuslu bir adamın kendisinin onun tuzağına düşmesine izin vermeye en ufak niyetinin olmadığını görmesinin üstüne, güzelliklerinin örtüsünü tutan bağları ustalıkla çözdü ve Clervil’in onun ne yaptığını anlamaya vakti olmadan kendini büyük bir perişanlığın içine soktu.

Avazı çıktığı kadar “Alçak herif,” diye bağırdı, Çığlıklarını duyunca odasına koşturan hizmetçilere»şu canavarı benden uzaklaştırın! En önemlisi de babamın bu suçu öğrenmesine izin vermeyin. Yüce Tanrım! Ondan dini öğüt beklerken alçak adam namusuma saldırdı... Bakın,” diye bağırdı, “bu utanmaz yaratığın beni içine soktuğu duruma bakın. Onlara bakın, aşağıladıkları ve hakaret ettikleri bir tanrının şu hayırsever müritlerine bakın. Skandal, ahlaksızlık, baştan çıkarma; onların sahte erdemlerine kanmış bizler onlara tapmaya devam edecek kadar budalayken işte onların ahlaklarının üçlemesi.”

Bu tür bir rezaletten dolayı son derece canı sıkılmış olmasına rağmen, Clervil duygularını gizlemeyi başardı. Ve odadan çıkarken, etrafındaki kalabalığa büyük soğukkanlılıkla şöyle dedi:

“Tanrı bu talihsiz çocuğu korusun... Yapabilirse onu daha iyi yapsın ve bu evdeki hiç kimse onun iffet duygularını benim buraya lekelemekten ziyade yüreğinde canlandırmak için geldiğim duyguları benim incittiğimden daha fazla incitmesin.”

Madame de Farneille ve kızının son derece umutla girişmiş oldukları bir görüşmeden elde ettikleri yegane sonuçlar böyleydi. Suçun günahkârların ruhlarında meydana getirdği yozlaşmaları anlamaktan uzaktılar: diğerlerinin üstünde belli bir etkisi olabilecek şey onları yalnızca hırçınlaştırır ve kötülük yapma gücünü bizzat iyilik kıssalarında bulurlar.

Bundan itibaren her şey iki tarafta da daha nefret dolu bir hal aldı. Franval ve Eugénie Madame de Franval'in sözde suçları konusunda onun artık meseleden kuşku duymasına izin vermeyecek bir şekilde ikna edilmesi gerekeceğini açıkça anladılar. Ve Madame de Farneille kızıyla birlikte Eugénie'yi kaçırmak için ciddi planlar hazırladı. Planı Clervil'le tartıştılar; bu saygıdeğer adam bu tür sert çözümlerde herhangi bir rolünün olmasını reddetti. Suçlu olanın affını dilemekten daha fazlasını üstlenebilmek için bu meselede kendisine fazla kötü muamele edildiğini söyledi ve başka herhangi bir arabuluculuk görevi ya da çabasını kararlılıkla reddederek aceleyle suçlunun affı için dua etti. Bu duygular ne kadar yüceydi! Niçin bu asalet din adamlarının arasında böylesine nadirdir? Ya da böylesine sıradışı bir adam böylesine lekelenmiş bir mesleği seçmişti?

Franval'in çabalarıyla başlayalım.

Valmont yeniden ortaya çıktı.

Eugénie'nin suçlu âşığı ona "Siz bir ahmaksınız," dedi, "öğrencim olmaya layık değilsiniz. Ve karımla ikinci bir görüşmede başarılı olmazsanız, isminizi Paris'in her yanında ilan edeceğim. Ona sahip olmalısınız, dostum, yani ona gerçekten sahip olmalısınız, gözlerim onun yenilgisine ikna olmalı... Sözün kısası o iğrenç yaratığı her tür mazeret ve savunma aracından mahrum bırabilmeliyim."

Valmont "Ya karşı koyarsa?" diye yanıtladı.

"O zaman şiddet kullanın... Etrafta kimsenin olmamasını sağlayacağım... Onu korkutun, tehdit edin, ne önemi var?.. Zaferinizin tüm yöntemlerini size borçlu olduğum pek çok iyilik olarak göreceğim."

O zaman Valmont "Dinleyin," dedi, "Önerdiğiniz her şeyi kabul ediyorum, karınızın teslim olacağına şeref sözü veririm, ancak tek bir şart talep ediyorum, bunu reddederseniz ben de oyunu oynamayı reddederim. Bildiğiniz üzere, kıskançlığın anlaşmalarımızda yer almayacağı konusunda anlaştık. Bu nedenle

bana Eugénie›yle bir yarım saat vermenizi istiyorum. Kısa bir süreliğine kızınızın dostluğunun zevkinin tadını çıkardıktan sonra nasıl harekete geçeceğimi tahmin bile edemezsiniz...”

“Fakat Valmont...”

“Korkularınızı anlayabiliyorum, fakat beni dostunuz sayıyorsanız bunlar için sizi affetmeyeceğim. Tüm arzuladığım Eugénie’yi yalnız görme ve onunla biraz konuşma zevki.”

Bir nebze şaşırmış Franval “Valmont,” dedi, “Hizmetlerinize çok yüksek bir ücret belirliyorsunuz. Kıskançlığın gülünç yönlerinin sizin kadar tamamıyla farkındayım, fakat ben kendisinden bahsettiğiniz kızımı taparcasına seviyorum ve onun lütuflarından vazgeçmektense tüm servetimden vazgeçerim.”

“Onları talep etmiyorum, dolayısıyla içinizi ferah tutun.”

Ve tüm arkadaşları ve tanıdıklarının arasında amaçlarına Valmont kadar iyi hizmet edebilen kimse olmadığını anlamış olan Franval onun kaçmasına izin vermemeye kesinlikle karşıydı.

Bir parça tavırlı “Pekâlâ,” dedi, “fakat hizmetlerinizin çok pahalıya mal olduğunu tekrar ediyorum ve bunları bu şekilde ifa ederek beni size karşı her türlü yükümlülükten ve minnettarlıktan kurtardınız.”

“Oh! Minnettarlık dürüst iyilikler için ödenen bedelden başka bir şey değildir. Size vereceğim hizmetler karşılığında yüreğinizde asla minnettarlık uyandırılmayacaktır. Ve hatta bu hizmetlerin iki ay dolmadan kavga etmemize neden olacağını öngörecek kadar ileri gideceğim. Gelin, dostum, ben insanların davranışlarını, hatalarını, kusurlarını ve içlerindeki her şeyi bilirim. Tüm hayvanların en kötüsü olan insan hayvanını istediğiniz herhangi bir durumun içine koyun ben de zorunlu olarak ortaya çıkacak her son sonucu tahmin edeyim... Bundan dolayı ödememin peşinen yapılmasını istiyorum yoksa oyun biter.”

Franval “Kabul ediyorum,” dedi.

Valmont “O zaman pek güzel,” diye yanıtladı. “Artık her şey size bağlı. Ne zaman isterseniz görevimi yapacağım.”

Franval “Hazırlıklarımı yapmak için birkaç güne ihtiyacım var,” dedi. “Fakat

en çok dört gün içinde yanınızdayım.”

Monsieur de Franval kızını öyle bir şekilde yetiştirmişti ki kızından yana onun Franval’in arkadaşıyla yaptığı planlara katılmayı reddetmesine neden olacak bir aşırı tevazu ile ilgili şüphesi yoktu, fakat Franval kıskançtı ve Eugénie bunu biliyordu. Eugénie onu en az onun Eugénie’ye taptığı kadar seviyordu ve eli kulağında olan şeyi öğrenir öğrenmez Franval’e Valmont’la bu başbaşa görüşmenin ciddi sonuçları olabileceğinden çok korktuğunu itiraf etti. Valmont’u tüm bunların yalnızca zihni için kalbine herhangi bir tehlikesi olmayan birtakım yararlar sağlayacağına ikna olacak kadar yeterince tanıdığına inanan Franval kızını elinden geldiğince sakinleştirdi ve hazırlıklarına başladı.

Franval kendilerine güveninin tam olduğu ve kayınvalidesinin hizmetine yerleştirmiş olduğu hizmetçilerden Eugénie’nin çok ciddi tehlike içinde olduğunu ve Madame de Farneille’in Eugénie’yi ondan ayırmak için bir mahkeme emri almak üzere olduğunu işte o zaman öğrendi. Franval’in tüm komplonun Clervil’in eseri olduğuna şüphesi yoktu. Ve Valmont’u ilgilendiren planlarını geçici olarak kenara bırakarak tüm dikkatini haksız şekilde her şeyin elebaşısı olduğuna hükmettiği bu zavallı rahipten kendini kurtarmaya verdi.

Altınlarını saçtı; her kötülüğün bu güçlü silahı binlerce farklı ele uygun şekilde yerleştirildi ve nihayet altı güvenilir serseri emrini yerine getirmeye hazır ve istekliydi.

Bir akşam Madame de Farneille ile pek sıklıkla akşam yemeği yemeye alışkın olan Clervil, Madame de Farneille’in evinden yalnız ve yaya olarak ayrılırken etrafı sarıldı ve tutuklandı... Kendisine tutuklamanın hükümetin emri üzerine yapıldığı söylendi ve ona sahte bir belge gösterildi. Sonra bir posta arabasının içine atıldı ve alelacele Franval’in Ardennes’in derinlerinde sahibi olduğu ıssız bir şatonun zindanına götürüldü. Burada zavallı adam şatonun kapıcısına efendisini öldürmeyi planlayan bir serseri olarak teslim edildi. Ve tek suçu kendisine böylesine zalimce saldırmış olanlara karşı kendini aşırı derecede hoşgörülü göstermiş olmak olan bu talihsiz kurbanın bir daha asla görülmemesinin sağlanması için en titiz önlemler alındı.

Madame de Farneille umutsuzluğun eşiğindeydi. Tüm olayın damadının eseri olduğuna dair en ufak şüphesi yoktu. Clervil’in bulunduğu yeri tespit etme çabaları Eugénie’nin kaçırılması ile ilgili olan çabaları yavaşlatıyordu. Elinin

altında sadece sınırlı tutarda bir paraya ve yalnızca birkaç arkadaşa sahip olunca, aynı derecede önemli iki girişimi aynı anda yürütmek zordu. Ve dahası Franval'in sert davranışı onları savunmaya zorluyordu. Bu nedenle tüm enerjilerini günah çıkaran rahibin bulunmasına yönelttiler. Ancak tüm çabaları boşunaydı; kötü adamımız planını öylesine akıllıca gerçekleştirmişti ki en ufak izin ortaya çıkarılması olanaksız hale gelmişti.

Son sahnelerinden beri kocasını görmemiş olan Madame de Franval onu sorguya çekmekte tereddüt ediyordu, fakat bir kişinin bir konuya olan ilgisinin yoğunluğu diğer tüm kaygıları yok eder, böylelikle en sonunda despotuna annesini dünyada sahip olduğu en iyi dosttan mahrum bırakarak suçlu olduğu şimdiden uzun olan şikâyetler listesine kendinden yana eklemede bulunmayı planlayıp planlamadığını sorma cesaretini buldu. Canavar, masum olduğunu ileri sürdü. Hatta ikiyüzlülüğü aramada yardım etmeyi teklif edecek kadar ileri götürdü. Ve Valmont'la olan sahnenin hazırlanmasında karısının katılaşmış yüreğini ve ruhunu yumuşatması gerektiğini anlayarak ona Clervil'i bulmak için elinden gelen her şeyi yapacağına söz verdi. Hatta saf karısını kucakladı ve ona karşı ne kadar vefasız olabilirse olsun, yüreğinin derinliklerinde ona tapmamanın olanaksız olduğunu düşündüğüne dair onu temin etti. Ve daima nazik ve uysal, kendisi için bizzat yaşmdan daha değerli olan adama kendisini yaklaştıran herhangi bir şeyden daima hoşnut olan Madame de Franval bu kalleş adamın tüm isteklerine teslim oldu; öyle yapması gerektiği gibi bu barbar adamdan en azından davranışlarını düzeltmesine dair bir söz, zavallı karısını her gün bir azap ve keder uçurumunun içine atmama sözünü koparmak için fırsattan yararlanmaya cesaret etmeksizin bunları tahmin etti, bunlara hizmet etti, hepsini paylaştı, fakat böyle bir sözü koparmış olsaydı bile çabaları başarıyla taçlandırılır mıydı? Hayatın diğer tüm yönlerinde öylesine ikiyüzlü olan Franval hayatın bir kimsenin, ancak bazı belirlenmiş sınırların ötesine geçebildiği ölçüde çekici olduğunu düşündüğü yönünde daha fazla içten olur muydu? Şüphesiz yalnızca bunları bozabilme zevki için her tür sözü verirdi ve belki de diğer ürkünç zevklerine yalancı şahitlik zevkini eklemek için karısının kendisinin onlara yemin etme talebini bile yerine getirirdi.

Tam huzur içindeki Franval tüm dikkatini diğerlerine sıkıntı vermeye yöneltti. Rahatsız edildiği zamanlar kindar, kavgacı ve sert olan mizacı ona böyle şeyler yaptırıyordu; her ne pahasına olursa olsun huzuruna tekrar kavuşmak isteyen Franval bunu yalnızca yeniden kaybetmesine neden olmaları çok muhtemel

yöntemlerle beceriksizce elde edecekti. Ya huzuruna tekrar kavuşursa? Bu durumda tüm maddi ve manevi güçlerini bunu yeniden kaybetmesini kesinleştirmek için yöneltirdi. Böylece, sürekli bir çalkantı durumu içinde gerek diğerlerini kendisine karşı kullanmaya mecbur ettiği hilelerin önüne geçmek ya da onlara karşı kendi hilelerinden bazılarını kullanmak zorundaydı.

Her şey Valmont'u memnun etmek üzere düzenlenmişti, buluşmaları Eugénie'nin dairesinde gerçekleşti ve bir saatten fazla sürdü.

Burada, şatafatlı odada, Eugénie bir kaidenin üstünde, gökyüzüne uzanan dalları yalnızca güzel kızın fiziksel güzelliklerini aydınlatan yansımaları bunları en ustaca vurgulayacak şekilde düzenlenmiş sonsuz sayıda ışık gizleyen bir palmiye ağacının gövdesine yaslanmiş, avlanmaktan yorulmuş genç bir vahşinin resmini yapıyordu. Bu canlı tablonun göründüğü bir tür minyatür sahne suyla dolu olan ve herhangi birinin herhangi bir taraftan kıza yanaşmasını önleyen bir engel rolü oynayan altı ayak genişliğinde bir hendekle çevrelenmişti. Bu çitin kenarına kaidenin tabanından sandalyeye uzanan ipek bir kordonla birlikte bir şövalyenin tahtı yerleştirilmişti. Sandalyede oturan kişi bu kordonu elle yönlendirerek kaidenin hayranlık nesnesinin kendisi tarafından her açıdan görülebileceği şekilde dönmesini sağlayabiliyordu ve düzenleme öyleydi ki, kızı ne tarafa döndürürse döndürsün onu seyretmesi her zaman keyifli oluyordu. Süsleme amaçlı küçük bir ağacın arkasına gizlenmiş olan Kont hem metresini hem de onun arkadaşını görecek bir konumdaydı. Anlaşmaya göre Valmont, Eugénie'yi yarım saat seyretmekte serbestti... Valmont sandalyede yerini aldığında aklı başından gitmişti; hiçbir zaman, kimsede bunca albeni görmemişti. Kendisini tutuşturan coşkulara teslim oldu, sürekli oynayan kordon ona sonsuz sayıda yeni açı ve güzellik silsilesi sunuyordu. Hepsinden önce hangisini seçmeli, kendini hangisine adamalıydı? Kararını veremiyordu: Eugénie öylesine harikulade bir güzeldi ki! Bu arada böyle durumlarda zaman hızlı geçtiğinden kısa dakikalar çarçabuk tükeniyordu. Saat çaldı, şövalye kendini bıraktı ve tütsü tapınağı kendine yasaklı olan bir tanrının ayaklarına saçıldı. Bir örtü indi, odadan ayrılmanın zamanı gelmişti.

Franval dostuna katılarak "Söyleyin bakalım, artık mutlu musunuz?" dedi.

Valmont "O enfes bir yaratık," diye yanıt verdi. "Fakat Franval, size ufak bir tavsiye sunmama izin verirseniz, böyle bir şeyi başka bir adamla asla denemeyin. Ve size karşı yüreğimde bulunan, sizi tüm tehlikelerden koruyan

hislerden dolayı kendinizi kutlayın.”

Franval pek ciddi “Onlara güveniyorum,” dedi. “Ve artık mümkün olan en kısa sürede harekete geçmelisiniz.”

“Yarın karınızı hazırlayacağım... Bir hazırlık konuşmasının gerekli olduğu sizin görüşünüz... Dört gün sonra benden emin olabilirsiniz.”

Karşılıklı sözler verdiler ve birbirlerinden ayrıldılar.

Fakat Eugénie ile geçirdiği saatten sonra Valmont’un Madame de Franval’i baştan çıkarmak için ya da dahası arkadaşına sadece çok kıskandığı bir zafer güvencesi vermek için en ufak istek duymuyordu. Eugénie üstünde öyle derin bir etki bırakmıştı ki onu aklından çıkaramıyordu ve bedeli ne olursa olsun onunla evlenmeye kararlıydı. Konuyu sakince düşünüp, Eugénie’nin babasıyla olan ilişkisi fikri artık onu tiksindirmediğinde, Valmont şansının Colunce’ünkiyle eşit olduğundan ve Eugénie’ye aynı miktarda evlenme teklifinde bulunma hakkına sahip olduğundan tamamen emindi. Bundan dolayı kendini ona koca olarak sunarsa reddedilemeyeceğini varsaydı. Eugénie’nin ensest bağlarını koparmak için çaba göstererek, ailesine böyle bir girişimde, ancak başarılı olabileceği sözünü vererek tapma nesnesini kaçınılmaz şekilde elde edeceği sonucuna da vardı. Elbette Franval’le yapılacak bir düello olacaktı, ancak Valmont cesaret ve becerisinin başarılı şekilde bu engelin üstesinden geleceğine emindi.

Bu düşünceler için yirmi dört saat yetmişti ve Valmont zihnine üşüşen bu düşüncelerle Madame de Franval’i ziyaret etmek için yola koyuldu. Madame de Franval, Valmont’un eli kulağındaki ziyaretinden haberdardı. Kocasıyla olan son konuşmasında onunla neredeyse barıştığını ya da daha ziyade bu hainin sinsi kurnazlığına teslim olarak artık Valmont’u görmeyi reddedecek bir konumda olmadığını hatırlatırız. Böyle bir ziyarete itiraz olarak Franval’in ileri sürdüğü uyarı ve fikirlerle onun kendisine gösterdiği mektupları ortaya attı, fakat o görünürde umursamazlıkla ona insanları Valmont’la olan sözde ilişkisinin kesinlikle olmadığına ikna etmenin en güvenilir yolunun Valmont’u aynen eskiden olduğu gibi görmek olduğu konusunda güvence verdi; onu böyle yapmayı reddetmenin ancak onların düşüncelerini destekleyeceğine ikna etti. Ona bir kadının iffetiyle ilgili sunabileceği en iyi kanıtın adının ilişkilendirildiği erkeği halkın önünde görmeye devam etmek olduğunu söyledi.

Tüm bunlar onca safsataydı ve Madame de Franval bunun mükemmelen farkındaydı. Yine de Valmont'dan bir açıklama bekliyordu ve bu açıklamayı elde etme isteği ile birlikte kocasını öfkelendirmeme isteği, gözlerini normalde onu Valmont'u görmekten alıkoyması gereken tüm iyi nedenlere karşı kör etmişti.

Böylelikle Valmont ziyaretini yapmaya geldi ve Franval önceki sefer yapmış olduğu gibi onları hızla yalnız bıraktı, dolayısıyla açıklamalar ve izahatlar kuşkusuz hareketli ve uzun olacaktı. Kafası önceki yirmi dört saat sırasında doluşmuş olan fikirlerle dolup taşan Valmont formaliteleri kısa kesti ve sadede geldi.

Aceleyle "Oh, Madam! Benim sizi son gördüğünde gözünüzde çok suçlu şekilde davranmış aynı adam olduğumu düşünmeyin," dedi. "O zaman kocanızın suçlarının ortağıydım; bugün bu hataları onarmaya geldim. Bana güvenin, Madame, sizden buraya ne yalan söylemeye ne de sizi herhangi bir şekilde aldatmaya geldiğime dair şeref sözüme inanmanızı rica ediyorum."

Sonra sahte mektup ve emre yazılı senetleri itiraf etti ve kendisinin bu işe karışmasına izin vermiş olduğu için bol bol özür diledi. Kendisinden istedikleri yeni alçaklıklar konusunda kadını uyardı ve dürüstlüğünün kanıtı olarak Eugénie'ye karşı hislerini itiraf etti, önceden yapılmış olan şeyleri ifşa etti ve her şeyi bitirme, Eugénie'yi Franval'den kaçırma ve onu, eğer bu iki saygıdeğer hanımefendi ona bunun için izin verirlerse ve ödül olarak kendisine böylelikle uçurumun kenarından kurtarmış olacağı kızla evlenme lütfunu bahşederlerse, Madame de Farneille'in Picardy'deki mülklerinden birine gizlice götürme sözü verdi.

Valmont'un açıklamaları ve itirafları bunlarla ilgili öyle bir gerçeklik sesine sahipti ki Madame de Franval'in elinden ikna olmaktan başka şey gelmedi. Valmont, kızı için kusursuz bir eş adayıydı. Eugénie'nin berbat davranışından sonra, bu kadar bile beklemeye hakkı var mıydı? Valmont her şeyin sorumluluğunu üstlenecekti; onu deliliğe götüren bu korkunç suça bir son vermenin başka yolu yoktu. Dahası kendisi ve kocasının her ikisi için gerçekten tehlikeli olabilecek tek ilişki sona erdirildikten sonra kocasının hislerinin yeniden kendisine yöneltilebileceğinden gururlanamaz mıydı? Bu son düşünce durumu Valmont'un planının lehine çevirdi ve onay verdi, ancak Valmont'un kocasıyla bir düello yapmaması ve Eugénie'yi Madame de

Farneille'e teslim ettikten sonra yurtdışına gideceği ve Franval'in öfkesi gayrimeşru aşkını kaybetmesinden teselli bulmasına ve nihayet evliliğe rıza göstermesine yetecek kadar dininceye dek orada kalacağı sözü vermesi koşuluyla.

Valmont her şeyi kabul etti ve Madame de Franval kendi payına ona annesinin tam işbirliği konusunda güvence verdi ve birlikte aldıkları kararlara hiçbir surette karşı çıkmayacağına ya da bunları engellemeyeceğine dair söz verdi. Bunun üstüne Valmont, ahlaksız kocasının planlarına katılarak kendisine karşı öylesine alçakça davranmış olduğu için tekrar özür dileyerek ayrıldı.

Olaydan derhal haberdar edilen Madame de Farneille ertesi gün Picardy'ye doğru yola çıktı ve kendini zevklerinin ebedi kasırgasına kaptırmış olan Franval, Valmont'a iyice güvenerek ve artık Clervil'den korkmayarak, başkalarını tuzağa düşürmek için hazırlık yaparken onlarda çok defa görmeyi istediği aynı saflıkla kendisi için hazırlanmış olan tuzağa düştü.

Şimdi on yedi yaşına basmaktan dolayı utangaç olan Eugénie yaklaşık altı aydır yalnız ya da birkaç kız arkadaşının eşliğinde dışarı çıkıyordu.

Valmont'un, babasıyla yapılan anlaşmalara uygun olarak, Madame de Franval'e saldırıya geçeceği günün arifesinde, Eugénie tek başına Comédie-Française'deki yeni bir oyunu seyretmeye gitmişti.

Babasıyla birlikte akşam yemeği yemek için başka bir yere gidecekleri belli bir yerde buluşmayı kararlaştırmış olup, tiyatrodan aynı şekilde yalnız ayrıldı... Arabası Saint-Germain semtinden ayrıldıktan az sonra, on maskeli adam atları durdurdu, arabanın kapısını açtı, Eugénie'yi kaptı ve bir posta arabasının içine, bağırmasını engellemek için her önlemi alarak posta arabasına mümkün olan en hızlı şekilde yola çıkmasını emreden Valmont'un yanına tıktı ve göz açıp kapayıncaya kadar Paris'in dışına çıktılar.

Ne yazık ki, Eugénie'nin uşaklarından ya da arabasından kurtulmak olanaksızdı ve bunun sonucunda Franval çok hızlı şekilde haberdar edildi. Valmont güvenli bir kaçış gerçekleştirmek için hem Franval'in seçeceği yolla ilgili kararsızlığına ve ister istemez sahip olacağı iki-üç saatlik yol öndeliğine güvenmişti. Madame de Farneille'in mülküne varmayı bir başarabilseydi, bütün ihtiyaç duyabileceği buydu, çünkü iki güvenilir kadın ve bir posta arabası buradan sınıra doğru, kendisinin bile bilmediği bir tapınağa götürmek

üzere Eugénie'yi bekliyordu. Bu sırada Valmont derhal Hollanda'ya gidecek, yalnızca Madame de Farneille ve kızı kendisine başka engel kalmadığını bildirdiklerinde Eugénie ile evlenmek için geri dönecekti, fakat kader bu düzgün tasarlanmış planların karşı karşıya olduğumuz korkunç alçağın komploları aracılığıyla başarısızlığa uğramasına izin vermişti.

Haberler kendisine ulaştığında Franval bir saniye kaybetmedi. Postaneye koşturdu ve o akşam saat altıdan itibaren atların hangi yollara verildiğini sordu. Saat yedide, bir yolcu arabası Lyon'a; saat sekizde bir posta arabası Picady'ye hareket etmişti. Franval tereddüt etmedi. Lyon arabası onu kesinlikle ilgilendirmiyordu, ancak Madame de Farneille'in bir mülkünün bulunduğu bir vilayete doğru yol alan bir posta arabası, evet, işte buydu; bundan şüphe etmek delilik olurdu.

Bu durum üzerine, acilen postanedeki en iyi sekiz atı içinde yolculuk ettiği arabaya bağlattı, uşakları için semer sipariş etti ve atlara koşum takımları takılırken birkaç tabanca satın aldı ve doldurdu. Ve sonra aşk, umutsuzluk ve intikama susamışlıkla gerilen bir ok gibi yola çıktı. Senlis'de atları değiştirmek için durduğunda takip ettiği posta arabasının az önce yola çıktığını öğrendi... Franval adamlarına son hızla sürmelerini emretti. Ne yazık ki, posta arabasının önüne geçmişti; hem kendisi, hem de uşakları, çekilmiş tabancalarla Valmont'un arabasını durdurdular ve coşkun Franval rakibini fark eder etmez, Valmont'un kendini savunma şansı olmadan, onu başından vurdu, korkudan bayılmış Eugénie'yi aldı, kendi arabasına attı ve ertesi sabah saat ondan önce Paris'e geri döndü.

Az önce olanlardan zerre kaygılı olmayan Franval tüm dikkatini Eugénie'ye adadı... Hain Valmont durumdan faydalanmaya çalışmış mıydı? Eugénie hâlâ sadık mıydı ve suçlu bağları halen sağlam ve lekesiz miydi? Mademoiselle de Franval babasını rahatlattı: Valmont ona planlarını ifşa etmekten daha fazlasını yapmamıştı, Eugénie'nin yakında evlilik içinde kendisinin olacağına dair umut dolu olarak lekesiz yeminlerini sunmayı dilediği sunağı kirletmekten kaçınmıştı.

Franval Eugénie'nin resmi yeminleriyle rahatlamıştı, fakat ya karısı?.. Bu entrikaların farkında mıydı? Herhangi bir şekilde bunlara karışmış mıydı?

Konuyla ilgili bilgi almak için geniş zamanı olmuş olan Eugénie tüm

komplonun kendisine en iğrenç sözcükleri yağdırdığı annesinin eseri olduğunu doğruladı. Valmont'un Franval'e çok güzel hizmetlerde bulunmaya hazırlandığı -Franval öyle düşünüyordu- Valmont'la annesi arasındaki o can alıcı görüşmenin aslında Valmont'un en utanmaz biçimde Franval'e ihanet ettiği toplantı olduğunu da bildirdi.

Öfkeden kendinden geçmiş Franval "Ah!" dedi, "keşke bin canı olsaydı... Onları ondan tek tek söker alırdım..."

Ya burada sakinleştirmeye çalıştığım karım, beni ilk aldatan oydu... İnsanların pek tatlı ve nazik olduğunu düşündüğü o yaratık... O erdem meleği!.. Ah, hain, seni hain kadın, suçun pahalıya mal olacak... İntikamım kan dökülmesini istiyor ve gerekirse, onu hain damarlarından kendi dudaklarımla çekeceğim... Siz üzülmeyin, Eugénie." Franval çok heyecanlı şekilde devam etti: "Evet, sakin olun, dinlenmeniz gerek. Gidin birkaç saat dinlenin, ben her şeyle ilgilenirim."

Bu arada, yol boyunca casuslar dikmiş olan Madame de Farneille kısa süre sonra her şeyi öğrenmişti. Torununun yeniden ele geçirildiğini ve Valmont'un öldüğünü öğrenince, Paris'e dönmek için bir saniye kaybetmedi... Öfkeyle derhal danışmanlarını topladı, danışmanlar ona Valmont'un öldürülmesinin Franval'i ellerine teslim edeceğini ve korktuğu etkinin kısa süre sonra kaybolacağını ve kızı ile Eugénie'nin her ikisinin üstünde hemen yeniden kontrol kazanacağını belirttiler, ancak ona aleni bir skandaldan kaçınmasını ve onur kırıcı bir girişim korkusuyla, damadını yoldan çekecek bir mahkeme emri talep etmesini tavsiye ettiler.

Franval'in bu görüşmeden ve sonucu olarak açılmakta olan adli kovuşturmadan derhal haberi oldu. Hem bu suçun bilindiğini hem de kayınvalidesinin, kendisine öyle söylendiği gibi, yalnızca kendisinin felaketinden faydalanmayı beklediğini öğrenince, Franval son hızla Versailles'a doğru yola çıktı, burada bakanı gördü ve bütün durumu ona bildirdi. Bakanın yanıtı Franval'e vakit kaybetmeden İsviçre sınırı yakınında Alsace'da bulunan mülklerinden birine doğru yola çıkmasını tavsiye etmek oldu.

Franval, birkaç neden yüzünden karısı ve kızı olmadan yola çıkmamaya karar vermiş olarak derhal eve geri döndü; intikam planları ve karısının ihaneti için

sonraya bıraktığı ceza konusundaki hakkını kaybetmemek ve aynı zamanda Madame de Farneille'in yüreği için en azından siyasi olarak kendisine karşı yasal işlem başlatmaya cesaret edemeyecek kadar değerli rehinelere sahip olmak, fakat Madame de Franval onunla Valmor'a, bakanın çekilmesini önerdiği mülke gelmeyi kabul eder miydi? Olan her şeyin nedeni olan bu tür bir ihanetten dolayı kendini suçlu hissederek böyle uzak bir yere gitmeye istekli olur muydu? Kendini korkmadan öfkeli kocasının kollarına emanet etmeye cesaret eder miydi? Nerede durduğunu tam olarak öğrenmek için derhal her şeyi çoktan bilen karısını görmeye gitti.

Ona soğukça "Madame," dedi, "düşüncesiz gevezeliklerinizle beni bir keder uçurumunun içine batırdınız. Sonuçları kınarken, yine de şüphesiz hem kızınız hem de bana karşı olan sevginizden kaynaklanan nedene alkış tutuyorum. İlk suçlar bana ait olduğundan, ikinciyi unutmam gerek." Dizlerinin üstüne çökerek "Hayatımın yarısı, sevgili ve sevecen karım," diye devam etti, "bir daha hiçbir şeyin bozamayacağı bir barışmaya razı olur musunuz? Buraya size bu barışmayı teklif etmeye geldim ve bunu tasdik etmek için işte size teslim ettiklerim..."

Böyle söyleyerek tüm sahte kâğıtları ve Valmont'la olan sahte yazışmaları karısının ayaklarına serdi.

Hain sahte gözyaşlarıyla "Bunların hepsini yakın, sevgili dostum, size yalvarırım," diye devam etti, "ve kıskançlığın beni sevkettiği şeyleri affedin. Aramızdaki tüm bu hoşnutsuzluğu kafamızdan atalım. Hatalarım büyük, bunu itiraf ediyorum, fakat planlarının başarısını güvence altına almak için Valmont'un gerçekte hak ettiğimden daha karanlık bir resmimi çizmediğini kim bilir?.. Size sizi sevmekten vazgeçtiğimi... sizin dünyadaki en değerli nesne ve en saygıdeğer kişi olmadığınızı size söylemeye cüret ettiyse ah, sevgili meleğim, kendini bunlar gibi iftiralarla lekelediyse, o zaman dünyayı böyle bir serseri ve sahtekardan kurtarmakla iyi etmişim derim!"

Madame de Franval gözyaşları içinde "Oh! Monsieur," dedi, "Bana karşı planladığınız gaddarlıkları tasavvur bile etmek mümkün mü? Böylesi korkunç şeylerden sonra size en ufak güvenimin olmasını nasıl beklersiniz?"

"Oh! Kadınların en şefkatli ve seveceni, en büyük emelim beni hâlâ sevmeniz! İstediğim, çok sayıda günahım için yalnızca beni suçlayarak,

kendinizi sonsuza kadar hüküm sürdüğünüz bu kalbin size ihanet etmekten daima aciz olduğuna inandırmanızdır... Evet, beni size yakınlaştırmayan tek bir hatamın olmadığını bilmenizi istiyorum... Sevgili karımdan kendimi çektikçe ve aramızdaki uzaklık arttıkça, herhangi bir alanda yerinin doldurulmasının ne kadar olanaksız olduğunu daha çok anladım. Ne zevkler ne de duygular tutarsızlığımın onunla birlikte kaybetmeme neden olduklarına eşit değildi ve onun hayalinin kollarında gerçeğe üzüldüm... Oh! sevgili, mükemmel dostum, sizinki gibi bir yüreği başka nerede bulabilirim? Ancak kollarınızın arasında alınan zevklerin başka nerede tadını varabilirim? Evet, tüm hatalarımdan, tüm kusurlarımdan vazgeçiyorum... Bundan böyle bu dünyada yalnızca sizin için yaşamak... yaralı yüreğinizde haksızlıklarımın, şimdi anılarını inkar ettiğim haksızlıkların yok ettiği sevgiyi yeniden canlandırmak istiyorum.”

Madame de Franval için halen çok sevdiği adam tarafından bu kadar sevecen sözlere karşı koymak olanaksızdı. Birinin böylesine içtenlikle sevmiş olduğu şeyden nefret etmek mümkün müdür? Onun hassas ve narin ruhuna sahip bir kadın bir zamanlar kendisi için çok değerli olan, ayaklarına atılmış, acı pişmanlık gözyaşları döken nesneye sadece soğuk, duygusuz bakışlar atabilir mi? Çöktü ve hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı... Kocasının ellerini kalbine bastırarak “Ben ki size tapmaktan asla vazgeçmedim, zalim ve kötü adam,” dedi, “Beni sebepsizce umutsuzluğa düşürdünüz. Ah! Beni üzmüş olabileceğiniz tüm felaketlerden sevginizi kaybetme, benden şüphe duymanız korkusu taşınması en acılı olanı oldu... Ve beni aşağılamak için hangi nesneyi seçtiniz?.. Kızımı... Kalbimi onun elleriyle deldiniz... Beni doğanın benim için çok değerli kıldığı ondan nefret etmek zorunda mı bırakmak istiyorsunuz?”

Franval sesi daha da coşkulu çıkarak “Beni dinleyin,” dedi, “onu dizlerinin üstünde, burnu sürtülmüş size geri getirmek istiyorum, benim yaptığım gibi utanmazlığından ve günahlarından vazgeçmesini istiyorum; onun benim gibi affınızı almasını istiyorum. Bundan böyle üçümüz karşılıklı mutluluğumuzdan başka hiçbir şeyle ilgilenmeyelim. Kızınızı size geri getireceğim... karımı kendime geri getireceğim... ve sonra da kaçalım.”

“Kaçmak mı, Yüce Tanrım!”

“Karıştığım olay ortalığı karıştıracak... Yarın şimdiden çok geç olabilir... Dostlarım, bakan, herkes bana Valmor’a yola çıkmamı tavsiye etti... Lütfen benimle gelin, aşkım! Tam da önünüzde yerlere kapanıp affınızı istediğim anda

reddinizle kalbimi kırabilmeniz mümkün mü?”

“Beni korkutuyorsunuz... Ne, bu olaya ...”

“... düello değil cinayet gözüyle bakılıyor.”

“Sevgili Tanrım! Ve sebebi de benim!.. Bana emirlerinizi verin, emredin; isterseniz benden kurtulun sevgili kocam. Gerekirse peşinizden dünyanın öbür ucuna gitmeye hazırım... Ah! Ben yaşayan en sefil kadınım!”

“Kendinizi daha çok en şanslı kadın olarak görün, çünkü bundan böyle yaşamımın her anı geçmişte yolunuza serptiğim dikenleri çiçeğe dönüştürmeye adanacaktır... İki insan birbirine severken bir çöl yetmez mi? Dahası bu durum sonsuza kadar süremez. Haberdar edilmiş... harekete geçecek dostlarım var.”

“Fakat annem... Onu görmek isterim...”

“Olmaz, aşkım, hele bu hiç olmaz. Elimde Valmont’un ailesini bana karşı onun kışkırttığına ve onlarla birlikte mahvıma çalıştığına dair kesin kanıt var...”

“O böyle bir alçaklıktan acizdir. Böyle kalleşçe rezillikler düşünmeyi bırakın... Onun tamamen sevgiye meyilli ruhu asla düzenbazlık bilmemiştir... Ona hiç değer vermediniz Franval. Keşke onu benim sevdiğim gibi sevmeyi öğrenmiş olsaydınız! Onun kollarının arasında ikimiz de yeryüzünde gerçek mutluluğu bulurduk. O Tanrının hayatınızın hatalarına sunduğu barış meleğiydi. Adaletsizliğiniz onun sevecenliğe her zaman açık olan sunulmuş yüreğini geri çevirdi ve tutarsızlık ya da kaprisle, nankörlük ya da ahlaksızlıkla doğanın sizin için yarattığı en iyi ve en sevgi dolu dosta isteyerek sırtınızı döndünüz... O halde onu gerçekten görmemi istemediğiniz doğru mu?”

“Hayır. Korkarım ısrar etmek zorundayım. Zaman çok değerli! Ona bir mektup yazar, pişmanlığımı anlatırsınız. Belki pişmanlığım onu duygulandırır... Belki bir gün onun sevgi ve saygısını geri kazanırım. Fırtına bir gün dinecek ve biz Paris’e geri döneceğiz ve burada onun kollarının arasında onun bağışlayıcılığı ve şefkatinin tadını çıkaracağız, fakat şimdi, gidelim sevgili dostum, en fazla bir saat içinde gitmiş olmalıyız, araba dışarıda bekliyor...”

Korkan Madame de Franval başka itirazda bulunmaya cesaret edemedi. Hazırlıklarına başladı. Franval’in en küçük isteği başının üstüneydi. Hain hızla kızına geri döndü ve onu annesine geri getirdi. Burada sahtekâr yaratık

babasınınki kadar tam kalleşlikle dolu halde annesinin ayaklarına ayaklarına kapandı. Ağladı, af diledi ve elde etti. Madame de Franval ona sarıldı; bir kişinin çocukları kendisine karşı ne şekilde günah işlemiş olursa olsunlar bir anne olduğunu unutması ne kadar zordur. Hassas bir ruhta doğanın sesi öylesine buyurgandır ki anne şefkatinin bu kutsal nesnelerinden akan en ufak gözyaşı ona yirmi yıllık hata ve kusurları unutturmak için yeterlidir.

Valmor'a doğru yola çıktılar. Bu yolculuğun hazırlanmasındaki aşırı telaş Madame de Franval'in halen hiçbir zaman olmadığı kadar kör ve saf olan gözlerinde beraberlerinde götürdükleri hizmetkârların azlığını açıklıyordu. Suç birçok gözden sakınır ve hepsinden korkar; güvenliğinin, ancak gizemin karanlığında mümkün olduğunu hissedip ne zaman harekete geçmek istese gölgenin içine saklanır.

Yurtluğa vardıklarında hiçbir şey değişmemişti, her şey Franval'in vaat ettiği gibiydi: Sürekli ilgi, saygı, özenli bakım, bir yandan şefkat gerçekliği... Diğer yandan en ateşli aşk... Bunların hepsi buna kolaylıkla boyun eğen zavallı Madame de Franval'e bolca savruluyordu. Dünyanın bir ucunda, annesinden çok uzakta, korkunç bir yalnızlığın derinliklerinde mutluydu çünkü yeniden kocasının kalbine sahipti ve çünkü devamlı dizlerinin dibinde olan kızı yalnızca onu hoşnut etmekle alakadardı.

Eugénie'nin odası ve babasınınki artık bitişik değildi. Franval'in odası şatonun en uzak ucunda, Eugénie'ninkisi annesinin odasının yanındaydı. Valmor'da edep, intizam ve tevazu özellikleri en son derecede başkentteki tüm düzensizliklerin yerini almıştı. Franval her gece karısının odasına gidiyor ve orada masumiyet, saflık ve sevginin kucağında rezil adam Madame de Franval'in umutlarını kendi iğrençlikleriyle beslemeye utanmadan cüret ediyordu. Kadınların en hassas olanının üstüne savurduğu saf ve ateşli okşamalarla yumuşamayacak kadar zalim olan hain intikam meşalesini bizzat sevgi meşalesinden tutuşturuyordu.

Yine de kolaylıkla düşünülebileceği gibi Franval'in Eugénie'ye karşı ilgisi azalmamıştı. Sabah, annesi tuvaletiyle meşgulken Eugénie bahçenin en ucunda babasıyla buluşur ve ondan gerekli talimatları ve tamamen rakibesine bırakmayı hiç istemediği lütufları alırdı.

Bu inzivaya gelmelerinin üstünden bir haftadan fazla zaman geçmeden,

Franval Valmont'un ailesinin kendisini sürekli olarak dava ettiğini ve olayın çok ciddi bir biçimde ele alınacağını öğrendi. Söylenenlere göre ne yazık ki çok fazla şahit olduğundan olayı bir düello olarak geçiştirmek zorlaşıyordu. Bundan başka, Franval'in öğrendiğine göre damadının düşmanlarından oluşan sürüyü su götürmez biçimde Madame de Farneille yönlendiriyordu, niyeti açıkça damadını hapse atarak ya da onu Fransa'dan ayrılmaya zorlayarak yıkımını tamamlamak ve böylece şimdi ayrı olduğu iki sevgili varlığı mümkün olan en kısa sürede kendisine geri döndürmekti.

Franval bu mektupları karısına gösterdi. Kadın annesini sakinleştirmek, konuya farklı bir açıdan bakması konusunda ısrar etmek ve kötü talih zavallı kocasının ruhunu yumuşatmayı başardığından beri tadını çıkardığı mutluluğu anlatmak için derhal kalem kâğıt çıkardı. Bundan başka annesini, kocasının yaşadığı güçlükler çözümleninceye kadar Valmor'dan ayrılmamaya karar vermiş olduğundan, annesinin kendisini kızıyla birlikte Paris'e dönmeye zorlamak için olan tüm çabalarının faydasız olduğu konusunda temin etti ve kocasının düşmanlarının kötülüğü ya da yargıçlarının mantıksızlığı kocası için onur kırıcı bir tutuklama emrinin çıkarılmasına neden olduğu takdirde kocasıyla birlikte sürgüne gitme konusunda kararını tamamen verdiğini söyleyerek sözlerini bitirdi.

Franval karısına teşekkür etti, fakat kendisi için hazırlanan akıbeti oturup beklemek için en küçük istek duymadığından karısına İsviçre'de biraz zaman geçireceğini bildirdi. Eugénie'yi ona teslim edecekti ve her iki kadından akıbeti halen şüpheli olduğu sürece Valmor'dan ayrılmamalarını istedi hatta onlara söz verdirdi. Kader kendisi için ne karar vermiş olursa olsun, kendisiyle hiçbir engel olmazsa Paris'e geri dönme ya da talih aleyhine döndüğü takdirde gidip başka bir yerde güven içinde yaşama yollarını görüşmek üzere sevgili karısıyla yirmi dört saat geçirmek için gene geri döneceğini söyledi.

Talihsizliklerinin yegâne sebebinin karısının Valmont'la olan aceleci ve ihtiyatsız komplosu olduğunu bir an unutmamış ve hâlâ bir intikam ateşinin yiyip bitirdiği Franval, bu kararları aldıktan sonra kızına onu bahçenin ücra kısmında beklediğine dair haber gönderdi. Kendini kızla ısssız bir yaz evine kapattı ve ona yapmasını emredeceği her şeye kesin itaat yemini verdirerek onu öptü ve onunla aşağıdaki şekilde konuştu:

“Beni kaybetmek üzeresiniz, kızım, belki de sonsuza kadar.”

Ve Eugénie’nin gözlerinin gözyaşlarıyla dolduğunu görerek:

Ona “Sakin olun, meleğim,” dedi, “gelecekteki mutluluğumuz sizin ve yalnızca sizin ellerinizde. Bir zamanlar bizim olan mutluluğu bulup bulamayacağımıza, bunun Fransa’da mı ya da başka yerde mi olacağına yalnızca siz karar verebilirsiniz. Eugénie, inanıyorum ki siz annenizin talihsizliklerimizin tek sebebi olduğuna bir insanın kani olabileceği kadar kanisiniz. İntikam planlarımı gözden kaçırmadığımı biliyorsunuz. Bu planları karımdan gizlediysem, siz nedenlerimin farkındaydınız ve bunları onayladınız; aslında onun gözlerini kapatmanın temkinli göründüğü göz bağını şekillendirmeme siz yardımcı oldunuz. Harekete etme zamanı geldi, Eugénie, sona pek yakınız. Gelecekteki gönül ve beden rahatlığınız buna bağlı ve üstleneceğiz şey benim gönül ve beden rahatlığımı da sonsuza kadar sağlayacak. Beni sonuna kadar dinleyeceğinize ve size bulunmak üzere olduğum tekliften dolayı biraz olsun endişeye kapılmayacak kadar zeki bir kız olduğunuza inanıyorum. Evet, çocuğum, hareket etme zamanı geldi ve vakit kaybetmeden ve acımasızca hareket etmeliyiz ve bu sizin eseriniz olmalı.

Anneniz sizi mutsuz etmek istiyor, o üstünde hak iddia ettiği bağları kirletti ve bu şekilde davranarak onlarla ilgili tüm hakları kaybetti.

Bundan böyle, o sizin için artık sadece sıradan bir kadın olmakla kalmayıp hatta en kötü, en ölümcül düşmanınız haline geldi. Kalplerimize çok derinden kazınmış olan doğa kanunu her şeyden önce, yapabilirsek, bize karşı komplo kuranlardan kurtulmamız gerektiğini söyler. Bizi sürekli etkileyen ve esinleyen bu kutsal kanun bize komşularımıza karşı olan sevgiyi kendimize borçlu olduğumuz sevgiden daha üstün olarak aşılamaz. Önce kendimiz, sonra diğerleri. Dolayısıyla, diğerlerine bunlar felaketimizin ya da mahvımızın kendilerinin arzu nesneleri olduğunu gösterir göstermez saygı, merhamet göstermemeliyiz. Başka türlü davranmak, kızım, diğerlerini kendimize yeğ tuttuğumuzu gösterir ve bu da saçma olur. Şimdi, gerçekleştirmeni tavsiye edeceğim eylemin ardındaki nedenlere gelmeme izin verin.

Gitmek zorundayım ve bunun nedenlerini biliyorsunuz. Sizi bu kadınla bırakırsam, annesi bir ay içinde onu Paris’e dönmeye ikna edecektir ve kısa süre önce vuku bulan skandaldan sonra artık evlenemeyeceğinize göre bu iki

zalim insanın sizi sadece zayıflığınıza ağlamak ve zevklerimizden pişmanlık duymanız için bir manastıra göndermek üzere üstünüzde güç kazanacaklarından emin olabilirsiniz. İzimi süren ve peşimde olan büyükannenizdir, Eugénie, yıkımımı tamamlamak için düşmanlarımla el birliği eden odur. Bu tür bir çabanın, bu tür yöntemlerin sizi geri almaktan başka amacı olabilir mi ve size sahip olduktan sonra sizi hapsettireceğinden şüphe duyabilir misiniz? Bize eziyet ve işkence edenler güçlendikçe ve gittikçe etkili hale geldikçe daha kötü şeyler bana eşlik ediyor. Nasıl ki ben gider gitmez, tekrar onlara katılacağından şüphe etmek hatalı olursa, şimdi içten içe annenizin bu grubun arkasındaki beyin olduğundan şüphe etmek de hatalı olur. Hal böyleyken, bu grup sırf sizi yaşayan en sefil kadın haline getirmek için benim mahvımı istiyor. Bu nedenle onu zayıflatmak için vakit kaybetmemeliyiz ve anneniz bundan uzaklaştırılırsa grup en sağlam desteğinden mahrum bırakılacaktır. Başka bir eylem planı tercih edebilir miyiz? Sizi yanımda götürebilir miyim? Annenizin çok canı sıkılacak, annesine geri dönecektir ve o günden itibaren, Eugénie asla rahat yüzü görmeyeceğiz.

Eziyet görecek ve oradan oraya kovalanacağız, hiçbir ülke bize sığınma sunma hakkına sahip olmayacak, öfkeleri peşimizden gelecek olan canavarların gözünde yeryüzündeki hiçbir sığınak kutsal ve dokunulmaz tutulamayacak. Despotizm ve tiranlığın iğrenç kollarının arkalarında altının ağırlığı olduğunda ve kötülükçe yönetildiklerinde ne kadar uzağa uzanacakları hakkında bir fikriniz var mı? Buna karşılık annenizin ölümüyle birlikte, onu sizi sevdiğinden daha çok seven ve tüm bu çaba içerisinde yalnızca onun hatırı için rol oynamış olan Madame de Farneille, grupta gerçekten bağlı olduğu tek kişiden grubun mahrum kaldığını görüp her şeyi bırakacak, düşmanlarımı kışkırtmaya ve onları bana karşı ayaklandırmaya son verecektir. Bu noktada birkaç şey olacaktır: Ya Valmont olayı çözülecek ve biz güven içinde Paris'e geri dönebileceğiz ya da durum daha ciddileşecek, ki bu durumda biz Fransa'dan ayrılmak ve başka bir ülkeye gitmek zorunda kalacağız, ancak en azından Madame de Farneille'in entrikalarının uzağında olacağız, fakat kızı yaşadıkça, Madame de Farneille'in aklında tek bir amaç olacaktır ve o da bizim mahvoluşumuzdur, çünkü o bir kez daha kızının mutluluğunun, ancak bizim çöküşümüz karşılığında elde edilebileceğine inanacaktır."

"Durumumuzu hangi açıdan görürsek görelim, bu durumda, Madame de Franval'in güvenliğimiz tarafındaki sürekli diken üstünde olduğunu ve onun

iğrenç varlığının mutluluğumuz önündeki en kesin engel olduğunu anlayacaksın.”

Franval kızının ellerini ellerinin arasına alarak heyecanlı bir şekilde “Eugénie, Eugénie!” diye devam etti, “sevgili Eugénie’m, beni seviyor musunuz? O halde, çıkarlarımız için bu kadar gerekli bir eylem korkusuyla size tapan kişiyi sonsuza kadar kaybetmeye razı mı oluyorsunuz? Benim sevgili ve sevecen Eugénie’m, karar vermelisiniz: Yalnızca birimize sahip olabilirsiniz. Ebeveynlerinizden birini öldürmek zorundasınız, geriye yalnızca hançerinizin hedefi olarak hangi kalbi seçeceğiniz kalıyor. Ya anneniz ölmeli ya da benden vazgeçmelisiniz... Neler söylüyorum? Boğazımı kesmeniz gerekecektir... Heyhat, ben siz olmadan yaşayabilir miyim? Eugénie’m olmadan yaşamam mümkün olur mu sanıyorsunuz? Bu kollarda tattığım zevklerin, sonsuza kadar kaybetmek zorunda olacağım o tatlı zevklerin anısına katlanabilir miyim? Suçunuz, Eugénie, suçunuz iki durumda da aynıdır: Ya sizden nefret eden ve sırf sizi mutsuz etmek için yaşayan bir anneyi yok etmelisiniz ya da aldığı her nefesi sizin için alan bir babayı öldürmelisiniz. Seçin Eugénie, buyurun ve seçin ve mahkûm ettiğiniz ben olursam, o zaman tereddüt etmeyin, nankör kızım: Tek suçu sizi çok derinden sevmek olan bu kalbi deşerken merhamet göstermeyin; vurun, ben vurduğunuz darbeleri kutsayacak ve son nefesimde yine size ne kadar taptığımı söyleyeceğim.”

Franval kızının ne yanıt vereceğini dinlemek için sustu, fakat Eugénie derin düşüncelere dalmış görünüyordu. Nihayet kendini babasının kollarına attı.

“Oh, siz, tüm yaşamım boyunca seveceğim siz, yapacağım seçimden şüphe duyabilir misiniz? Cesaretimden şüphe duyabilir misiniz? Beni hemen silahlandırın ve korkunç eylemleri ve güvenliğiniz için oluşturduğu tehdit nedeniyle sürgün edilmiş olan kadın yakında darbelerimin tadına baksın. Emredin Franval, ne yapacağımı söyleyin; mademki güvenliğiniz bunu gerektiriyor gidin, ben de sizin yokluğunuz sırasında harekete geçeceğim. Sizi her şeyden haberdar edeceğim, fakat işler ne şekil alırsa alsın, düşmanımızdan kurtulur kurtulmaz beni bu şatoda yalnız bırakmayın... Beni almak için geri dönün ya da neredeyseniz gelmem ve size katılmam için beni çağırtın.”

Franval, ayartılarının çok yetenekli bir öğrencisi olduğunu göstermiş olan bu canavarı öperek “Sevgili kızım,” dedi. “Sende karşılıklı mutluluğumuz için gerekli olan sevgi ve kararlılık duygularının tümünü bulacağımı biliyordum...

Bu kutuyu al. Kapağının altında ölüm bulunuyor...”

Eugénie ölümcül kutuyu aldı ve verdiği sözleri babasına tekrarladı. Başka kararlar alınmıştı, Eugénie’nin davanın sonucunu beklemesine ve tasarlanmış suçun gerçekleşip gerçekleşmeyeceği ile ilgili kararın, kararın babasının lehine ya da aleyhine olmasına bağlı olacağına karar verilmişti... Birbirlerinden ayrıldılar, Franval karısını ziyaret etmeye gitti ve orada, arsızlık ve düzenbazlığı karısını gözyaşlarıyla kaplayacak kadar ileri götürdüğü esnada kendini bir kez ele vermeksizin bu ilahi meleğin cömertçe sunduğu öylesine içtenlik dolu dokunaklı okşamalara maruz kaldı. Sonra, davasının sonucu ne olursa olsun onun Eugénie ile birlikte kesinlikle Alsace’ta kalacağına dair resmi sözünü alan alçak adam atına bindi ve günahlarının uzun süredir lekelediği masumiyet ve erdemi ardında bırakarak atını sürdü.

Kendisine karşı açılabilecek yasal işlemlerden korunduğu ve aynı zamanda kendisinin yokluğunda mektuplarının Eugénie’yi istediği ruh durumu içinde tutabilmesi için Valmor’a mümkün olabildiğince yakın olduğundan Basel’e geçti ve orada konut temin etti... Basel ve Valmor birbirinden yaklaşık yirmi beş fersah uzaklıktaydı ve aralarındaki yol Kara Orman’ın içinden geçmesine rağmen iletişim yeterince kolaydı, ki böylece kızından haftada bir haber alabiliyordu. Bir ihtiyat tedbiri olarak, Franval yanında çok büyük miktarda bir para tutarı götürmüştü, fakat bunlar nakitten çok senetler halindeydi. O zaman, onu İsviçre’ye yerleşirken bırakıp karısına geri dönelim.

Hiçbir şey bu mükemmel kadının niyetlerinden daha saf ya da daha içten olamazdı. Kocasına kendisine başka emirler verinceye kadar taşrada kalma sözü vermişti ve Eugénie’ye her gün söz vermeye alışmış olduğu gibi, dünyada hiçbir şey kararını değiştirmesine neden olamazdı... Ne yazık ki bu saygıdeğer kadına güvenmek için annesinden fazla uzaklaştırılmış olup, halen Franval’in haksızlığının ortağı olan-ki Franval bu haksızlık tohumlarını haftada bir kez düzenli olarak gönderilen mektuplarıyla besliyordu- Eugénie dünyada annesinden daha kötü bir düşmana sahip olabileceği düşüncesini bir an beslememişti. Yine de annesinin bu nankör çocuğun kalbinin derinliklerinde gömülü tuttuğu yenilmez hoşnutsuzluğu yıkmak ve çabalamak için yapmadığı şey yoktu. Onu dostluk ve okşamalara boğuyor, kocasının yüreğindeki hayırlı değişimle ilgili olarak onunla birlikte memnuniyetini ifade ediyordu, hatta kibarlık ve alçakgönüllülük gösterilerinde bazen Eugénie’ye teşekkür edecek

ve mutlu dönüşümle ilgili tüm övgüyü ona verecek kadar ileri gidiyordu. Ve sonra Franval'i tehdit eden yeni felaketlerin masum nedeni olduğu için üzülüyordu; Eugénie'yi suçlamak şöyle dursun tüm sorumluluğu kendi üstleniyor ve Eugénie'yi göğsüne bastırarak ona annesini bir gün bağışlayıp bağışlayamayacağını soruyordu... Eugénie'nin yüreği bu meleksi yaklaşımlar karşısında kaskatı kalıyordu ve sapkın ruhu doğanın sesine sağırdı, çünkü ahlaksızlık kendisine ulaşılabilecek her yolu tıkamıştı... Annesinin kollarından soğukça geri çekilerek çoğunlukla yabani bakışlarla ona bakıyor ve yüreklendirmeyle kendi kendine "Bu kadın ne kadar da ikiyüzlü... ne kadar da düzenbazlık ve ihanetle dolu. Beni kaçırttığı gün beni tam da aynı şekilde okşuyordu," diyordu, ancak bu haksız suçlamalar suçun ne zaman vicdanı boğmaya kalksa kendileriyle kendini sakinleştirdiği ve desteklediği iğrenç safsatalardan başka bir şey değildi.

Eugénie'yi kaçırma nedenleri kendi mutluluğu ve huzuru olan Madame de Franval'in erdemin yararına planlarını gizlediği doğrudur, ancak bu tür bir oyun, ancak bununla oyuna getirilen suçlu tarafından kınanır ve hiçbir surette dürüstlüğe halel getirmez. Böylelikle Eugénie annesinin sunduğu tüm şefkati reddetti, çünkü korkunç bir şey yapmak istiyordu ve bunun nedeni ona göre şüphesiz hiç suç işlememiş olan bir annenin suçları hiç değildi.

Valmor'da kalışlarının birinci ayının sonuna doğru, Madame de Farneille kızına kocasının davasının gittikçe ciddileştiğini ve mahkemenin olumsuz bir karar alması korkusundan ötürü, yalnızca en kötü türde dedikodular yayan halk üstünde bir izlenim bırakmak için değil, fakat aynı zamanda onunla güçlerini birleştirmeleri ve birlikte adalet güçlerini etkisiz hale getirmek için bir tür düzenleme ve suçluyu feda etmeden onun için bir çözüm bulmak için Madame de Franval ve Eugénie'nin ikisinin de geri dönmesinin acil bir zorunluluk meselesi haline geldiğini yazdı.

Kızından hiçbir şey saklamamaya karar vermiş olan Madame de Franval bu mektubu derhal ona gösterdi. Eugénie annesine soğukça bakarak sakince bu kötü haber karşısında ne yapmak niyetinde olduğunu sordu.

Madame de Franval "Bilmiyorum," diye yanıtladı. "Ancak işin aslı bizim burada ne yaptığımızı merak ediyorum. Kocamın çıkarlarına annemin tavsiyesine uyarak çok daha iyi hizmet etmez miyiz?"

Eugénie “Tamamen sorumlu olan sizsiniz, Madame,” diye yanıtladı. “Benim görevim itaat etmektir ve itaatimden emin olabilirsiniz.”

Kızının sert yanıt verme biçiminden onun buna kesinlikle karşı olduğunu anlayan Madame de Franval ona bekleyeceğini, annesinin gene yazacağını ve Franval’in isteklerine uymakta kusur ederse bunun yalnızca ona Paris’te Valmor’da olduğundan daha iyi hizmette bulunabileceğinden tamamen emin olunca olacağından Eugénie’nin kesinlikle emin olabileceğini söyledi.

Bu şekilde Franval’in karısı ve kızının her ikisine de yazdığı ve onlardan kendisine -karısından gelen mektuplarda her isteğine eksiksiz bir rıza ve kızından gelenlerde olayların gelişimi bunu gerektirir gerektirmez ya da Madame de Franval annesinin taleplerine boyun eğmek üzere göründüğünde tasarlanan cinayeti sarsılmaz bir gerçekleştirme kararından başka şey görmediğinden- yardımcı olmayan, ancak hoşuna giden mektuplar aldığı bir ay daha geçti.

Eugénie’nin mektuplarından birinde belirttiği gibi “Karınızda dürüstlük ve doğruluk özelliklerinden başka bir şey görmezsem ve Paris’te davanız üzerinde çalışan dostlar davanızı mutlu bir şekilde sonuçlandırmayı başarırlarsa, bana verdiğiniz görevi size havale edeceğim, böylece o zaman makul olduğunu düşünürseniz bunu birlikteyken kendiniz gerçekleştirebilirsiniz, fakat elbette ki buna karşın harekete geçmemi emrederseniz ve hareket etmemin gerekli olduğunu düşünürseniz o zaman bunun tüm sorumluluğunu kendim üstlenirim, bundan emin olabilirsiniz.”

Yanıtında Franval kızın ona naklettiği her şeyi onayladı ve bunlar kendisine gönderilip aldığı son iki mektuptu. Ertesi posta başka mektup getirmedi. Franval endişelendi. Ve takip eden postalar da tatmin edici olmayınca, umutsuzluğa kapıldı ve doğal huzursuzluğu artık başka posta beklemesine izin vermediğinden kendisini böylesine korkunç derecede üzen mektuplardaki gecikmelerin nedenlerini belirlemek için derhal Valmor’a bizzat gitmeye karar verdi.

Güvenilir bir uşağın takibinde at sırtında yola çıktı. Yolculuğunu kimse tarafından tanınmamak için ikinci gün akşam geç vakitte varacak şekilde planlamıştı. Valmor şatosunu çevreleyen ve doğuda Kara Orman›la birleşen ormanın kenarında baştan ayağa silahlı altı adam Franval ve uşağını durdurup

paralarını istedi. Bu haydutlar her şeyden haberdardılar; kiminle uğraştıklarını biliyorlardı ve Franval'in tatsız bir olaya karışmış olduğundan hiçbir zaman kâğıt para ve çok büyük miktarda altın olmadan yolculuk etmediğinden tamamen haberdardılar... Uşak direndi ve atının ayaklarının dibine cansız serildi. Franval kılıcını çekerek yere atladı ve alçak yaratıklara saldırdı. Üç tanesini yaraladı, ancak diğerleri tarafından etrafı çevrildi. Franval'in sahip olduğu herşeyi aldılar yine de silahını almayı başaramadılar ve hırsızlar onu soyar soymaz kaçtılar. Franval onları takip etti, ancak haydutlar ganimetleri ve atlarıyla öylesine süratle gözden kayboldular ki hangi yöne gittiklerini söylemek olanaksızdı.

O gece hava çok kötüydü. Kuzey rüzgârının keskin esintisine şiddetli bir dolu yağışı eşlik ediyordu, öyle ki tüm elemanlar bu zavallı sefil adama karşı birlik olmuş gibiydiler. Belki de, gözetlediği insanın günahlarından dolayı isyan eden doğanın emrindeki tüm felaketlerle onu bağrına yeniden geri döndürmeden kahretmeyi istediği durumlar vardır... Yarı çıplak olan, fakat hâlâ kılıcını tutmaya çalışan Franval, adımlarını elinden geldiğince bu uğursuz yerden uzağa ve Valmor'a yönlendirdi, ancak kendisini orada gördüğümüz tek bir kez ziyaret etmiş olduğu bu araziyi iyi bilmediğinden, hiç bilmediği bu ormanın karanlık yollarında yolunu kaybetti... Tamamen tükenmiş halde ve acı ve kaygıdan kıvranarak ve fırtına tarafından hırpalanmış halde kendini yere attı ve orada gözlerinden hayatında döktüğü ilk gözyaşları bol bol aktı...

"Bahtsız adam," diye bağırdı, "artık her şey nihayet beni kahretmek... Bana vicdan azabı çektirmek için birlik oluyor. Demek kalbimi felaketin elinin deşmesi gerekiyormuş. İyi talihin tatlı sözlerine kanıp, bunu kabul etmemeye devam etmem gerekirdi. Ey, çok korkunç şekilde hakaret ettiğim siz, tam da bu anda belki de öfkemin ve barbarca planlarımın kurbanı olmakta olan siz, tapılası karım... Hâlâ varlığınızdan gurur duyan dünyada mısınız? Tanrının eli kötülüklerime bir son verdi mi?.. Eugénie! İğrenç kurnazlığımın çok alçakça baştan çıkardığı fazla saf kızım... Doğa kalbini yumuşattı mı?.. Üstünlüğümün ve senin zayıflığının korkunç sonuçlarını durdurdu mu? Hâlâ zaman var mı? Yüce Tanrım hâlâ zaman var mı?

Birdenbire çalan birkaç çanın ağlamaklı ve görkemli sesi hüzünlü şekilde gökyüzüne doğru yükselerek yazgısının korkunçluğuna eklendi... Derinden etkilenmişti... Dehşete düştü...

Ayağa kalkarak “Bu duyduğum da nedir?” diye bağırdı.

“Barbar kız... Ölüm mü?.. İntikam mı?.. Cehennem Cadıları işlerini tamamlamaya mı geliyorlar? Bu sesler bana haber mi veriyor?.. Neredeyim? Onları duyabilir miyim?.. Bitir, ey Tanrım, suçluyu helak etme işini bitir...”

Ve secde ederek:

“Yüce Tanrı, sesimi şu anda sana yakaranlara katmama izin ver... Pişmanlığımı ve senin gücünü gör ve seni inkar ettiğim için beni bağışla. Bu duayı, sana yöneltmeye cesaret ettiğim ilk duayı bana bahşetmen için sana yalvarıyorum! Yüce Tanrı, erdemi koru, senin bu dünya üstündeki en güzel görüntün olan onu koru. Yalvarırım bu sesler, bu yas dolu sesler korktuğum ve çekindiğim sesler olmasın.”

Ve tamamen çıldırmış, ne yaptığının ve nereye gittiğinin artık farkında olmayan, konuşması tutarsız bir mırıldanmadan başka bir şey olmayan Franval tesadüfen karşısına çıkan her yolu izliyordu... Birisini duydu... Kendini toparladı ve dinledi... Bu at sırtında bir adamdı.

Franval adama doğru ilerleyerek “Her kimsen,” diye bağırdı “her kim olursan ol, acısı ve kederi yüzünden çıldırmış zavallı bir sefile merhamet et. Ben kendi canımı almaya hazırım... Beni kendimden kurtarmaya layık bir adamsan, şefkatli bir adamsan bana öğret, bana yardım et.”

Zavallı Franval’in çok iyi tanıdığı bir ses “Yüce Tanrım!” diye yanıtladı. “Ne! Siz, burada ne arıyorsunuz? Kutsal olan her şey adına, gidin, defolun!”

Ve Franval’in zindanından kaçmış, kaderi kendisini hayatının en kederli anında bu zavallı yaratığa göndermiş olan bu saygıdeğer ölümlü Clervil, atından yere atladı ve düşmanının kollarının arasına düştü.

Franval saygıdeğer adamı göğsüne bastırarak “Demek sizsiniz Monsieur,” dedi, “kendisine vicdanıma çok ağır yük olan pek çok korkunç davranışta bulunmuş olduğum siz!”

“Sakin olun, Monsieur, sakin olmalısınız. Yakın zamanda beni kuşatmış olan tüm talihsizlikleri kendimden uzaklaştırdım, Tanrı size hizmet etmeme izin verdiği zaman başıma sarmak istediklerinizi de hatırlamam ve şüphesiz daha ziyade zalimane, fakat zorunlu bir şekilde size yardım edeceğim... Burada, şu selvinin dibine oturalım, çünkü şimdi kasvetli dalları size uygun bir çelenk

olacaktır. Ey benim sevgili Franval'im, sizi talihin hangi ters dönüşlerinden haberdar edeyim!.. Ağlayın, dostum, çünkü gözyaşları sizi rahatlatacaktır ve ben gözlerimden daha da acı gözyaşları akıtmalıyım... Sefa günleriniz sona erdi... Bir rüya gibi kayboldular. Ve size tüm kalan keder ve gam günleri."

"Oh, Monsieur, sizi anladım... Bu çanlar..."

"O çanlar Valmor halkının Tanrı ona sırf daha fazla acısınlar ve yasını tutsunlar diye bir meleği tanımalarına izin verdiği için saygı ve dualarını Yüce Tanrının ayaklarına taşıyorlar."

Franval bu noktada kılıcının ucunu kalbinin üstüne koyup günlerinin narin ipini kesmek üzereydi, ancak Clervil bu çaresiz hareketin önüne geçti:

"Olmaz, olmaz, dostum, " diye bağırdı, "gerekli olan ölüm değil özür. Söylemem gerekenleri dinleyin, size anlatacak çok şeyim var ve bunun için sakin bir atmosfer gerekli."

"Pekâlâ Monsieur, konuşun. Dinliyorum. Hançeri kalbime yavaş yavaş batırın. Diğerlerine eziyet etmeye çalışmış olanın sıra kendine gelince eziyet görmesi gerektiği çok doğru."

Clervil "Kendimle ilgili olarak kısa keseceğim," dedi.

"Beni maruz bıraktığınız birkaç korkunç tutukluluk ayından sonra, gardiyanımı merhamete getirmeye yetecek kadar şanslıydım. Ona şiddetle bana yaptığınız haksızlığı titizlikle saklamasını salık verdim. Bunu ifşa etmeyecek, benim sevgili Franval'im, bu sırrı asla ifşa etmeyecek."

"Oh, Monsieur..."

"Beni sonuna kadar dinleyin. Size anlatacak çok şeyim olduğunu tekrar ediyorum. Paris'e döndükten sonra üzücü maceranızı... gidişinizi... öğrendim. Madame de Farneille'in inanacağınızdan çok daha içten gözyaşlarını paylaştım. Bu saygıdeğer hanımefendiyle Madame de Franval'i, Paris'te varlığı Alsace'ta olduğundan daha gerekli olduğundan, Eugénie'yi bize geri getirmeye ikna etmeyi planladım... Ona Valmor'dan ayrılmayı yasaklamıştınız... Size itaat etti. Bizi bu emirlerden ve kendisinin bunlara karşı gelmekte isteksizliğinden haberdar etti. Elinden geldiğince uzun süre tereddüt etti. Siz suçlu bulundunuz Franval ve hüküm hâlâ geçerli. Bir yol cinayetinin sanığı olarak ölüme mahkûm edildiniz. Mahkeme kararını ne Madame de

Farneille'in yalvarmaları ne de aileniz ve dostlarınızın çabaları değiştirebildi: yenildiniz... sonsuza kadar lekelendiniz... mahvoldunuz... tüm mallarınız ve mülklerinize el konuldu..." (Franval tarafından ikinci bir şiddet hareketine yanıt olarak:) "Beni dinleyin Monsieur, beni sonuna kadar dinleyin, diyorum ki, bunu sizden suçlarınızın kefareti olarak istiyorum; bunu pişmanlığınızla hâlâ affa sevkedilebilecek Tanrının adına da istiyorum. O zaman kendisini bütün bunlardan haberdar etmek için Madame de Franval'e yazdık: Annesi ona -varlığı kesinlikle gerekli hale geldiğinden- kendisini Paris'e geri dönmeye kesin olarak ikna etmek için beni Valmor'a göndereceğini bildirdi. Mektup postalandıktan hemen sonra yola çıktım, fakat ne yazık ki mektup Valmor'a benden önce ulaşmıştı. Vardığımda çok geçti; korkunç komplonuz çok başarılı olmuştu; Madame de Franval'i ölüm halinde buldum... Oh, Monsieur, ne aşağılık, ne iğrenç bir hainlik, fakat sefil durumunuz beni duygulandırdı, daha fazla suçlarınızı yüzünüze vurmaktan kaçınacağım. Size her şeyi anlatmama izin verin. Eugénie manzaraya dayanmaktan acizdi ve ben geldiğimde bir gözyaşı seli ve acı hıçkırıklarla pişmanlığını dışarı vurmuştu bile... Oh, Monsieur, bu değişik sahnenin korkunç etkisini size nasıl tasvir edebilirim? Sancılar içinde kıvranmaktan şekil değiştirmiş karınız ölüyordu... Doğanın iyileştirdiği Eugénie korkunç çığlıklar atıyor, suçunu itiraf ediyor, ölmek için dua ediyor, kendini öldürmek istiyor, sırasıyla yalvardığı kişilerin ayaklarına kapanıyor, kendini annesinin göğsüne kenetliyor, umutsuzca onu kendi nefesiyle canlandırmaya, gözyaşlarıyla ısıtmaya, pişmanlık gösterisiyle duygulandırmaya çalışıyordu; Valmor'a vardığımda gözüme çarpan kasvetli sahne böyleydi Monsieur.

Eve girdiğimde, Madame de Franval beni tanıdı. Ellerimi ellerinin içine bastırdı, gözyaşlarıyla ıslattı ve zehrin etkilerinden dolayı sıkışmış göğsünden güçlükle çıkabildiklerinden duymakta büyük güçlük çektiğim birkaç sözcük söyledi... Sizi affetti... Tanrının sizi bağışlamasını diledi ve en önemlisi kızının affını diledi... Görün ki, kalbini kırdığınız ve iffetine iftira ettiğiniz bu kadının son düşünceleri, son duaları gene sizin mutluluğunuz içindi gaddar adam.

Ona sunabildiğim her türlü bakımı sundum ve aynısını yapmaları için hizmetkârların cansız ruhlarını canlandırdım, mevcut en ünlü tıp doktorlarına başvurdu ve Eugénie'nizi teselli etmek için tüm olanaklarımı kullandım. İçinde bulunduğu korkunç durumdan etkilenip ondan tesellilerimi esirgemeye hakkım olmadığını düşündüm, fakat hiçbir şey başarılı olmadı. Zavallı karınız tarif

edilmesi olanaksız kıvranmalar ve acılar arasında ruhunu teslim etti. Bu ölümcül anda, Monsieur, vicdan azabının o zamana kadar bilmediğim ani etkilerinden birine şahit oldum.

Eugénie kendini annesinin üstüne attı ve onunla aynı anda öldü. Hepimiz sadece bayıldığını düşündük... Hayır, tüm melekeleri tükenmişti. Olay hayati organlarına öyle bir şok yapmıştı ki tümü aynı anda işlemeyi bırakmıştı, böylece o aslında vicdan azabı, üzüntü ve ümitsizliğin şiddetli etkisi yüzünden öldü... Evet, Monsieur, ikisini de kaybettiniz. Ve şu anda çaldığını duyduğunuz çanlar ikisi de sizi mutlu etmek için doğmuş, iğrenç suçlarınızın onları size olan bağlılıklarının kurbanı yaptığı ve kanlı hayalleri sizi mezarınıza kadar takip edecek iki varlığı aynı anda anıyorlar.

Oh, benim sevgili Franval'im, o zaman geçmişte sizi tutkularınızın içine batırdığı uçurumdan kurtarmaya çalışmakla hata mı ettim? Erdem yanlılarını hâlâ kınayacak, onlarla alay edecek misiniz? Ya erdem taraftarları suçun belalar ve felaketlerle böylesine kuşatıldığını gördükleri zaman erdemin sunaklarında tütsü yakmakta haksız mıdırlar?"

Clervil sustu. Franval'e baktı ve üzüntüden taşlaşmış olduğunu gördü. Gözleri takılmıştı ve gözyaşları süzülüyordu, fakat dudakları ifadesizdi. Clervil ona kendisini niçin bu yarı çıplak halde bulduğunu sordu. Franval birkaç sözcükle ona olanları anlattı.

Yüce gönüllü Clervil "Ah, Monsieur," diye bağırdı, "beni çevreleyen tüm kötülüklerin ortasında bile hiç değilse durumunuzu kolaylaştırdığım için ne kadar da mutluyum. Sizi aramak üzere Basel'e gidiyordum, sizi tüm olanlardan haberdar edecektim, size sahip olduğum az miktar parayı verecektim... Bunu alın, rica ederim. Bildiğiniz gibi, zengin değilim, fakat işte yüz Louis altını, tüm hayatımın birikimi, tüm sahip olduğum bu. Almanızı..."

Franval, bu türüne az rastlanır ve saygıdeğer dostun dizlerine sarılarak "Oh asil ve cömert adam," diye bağırdı, "neden ben? Uğradığım zararlardan sonra bir şeye ihtiyaç duyar mıyım? Hem de sizden, öylesine sefilce davrandığım siz yardımıma koştunuz."

"Kötü talih bunları bize yapanı ezerken geçmişteki hataları hatırlamak zorunda mıyız? Bu olurken, borçlu olduğumuz tek intikam onun acısını hafifletmektir. Hem kalbi kendi serzenişleri ile yüklüyken kederini arttırmanın

ne anlamı var?.. Monsieur, bu doğanın sesidir. Yüce bir varlığın kutsal dininin varsaydığınız gibi buna karşı çıkmadığını görebilirsiniz, çünkü birinin verdiği nasihat diğerinin kutsal kitabından başka bir şey değildir.”

Franval ayağa kalkarak “Hayır,” dedi, kılıcını göstererek “hayır, Monsieur benim artık hiçbir şeye ihtiyacım yok. Mademki Tanrı bana sahip olduğum bu son şeyi bıraktı,” diye devam etti, “bana bunu nasıl kullanacağımı öğretin...” (Kılıca bakarak) “Bu, sevgili, biricik dostum, bu onu alçaklıklar ve iftiralarla bunaltırken azize karımın bir gün göğsüne batırmak için kaptığı kılıç... Ta kendisi... Belki üstünde onun kutsal kanının izlerini bile bulabilirim... Kendi kanımın silmesi gereken kanın... Gelin, size son dileklerimi bildirebileceğim kulübelere varıncaya kadar biraz yürüyelim... Sonra birbirimizden sonsuza dek ayrılacağız.”

Kendilerini bir eve götürecek bir yolda dikkatle yürümeye başladılar... Gece, ormanı hâlâ en karanlık örtüleriyle sarıyordu. Birden hüzünlü ilahiler duyuldu ve adamlar karanlık gölgeleri yaran ve sahneye yalnızca hassas ruhların anlayacağı bir miktar dehşet katan birkaç meşale gördüler. Çan sesleri daha da yükseldi ve hâlâ, ancak güçlükle duyulan bu matemli ezgilere o ana kadar gökyüzünde bulunmayan şimşekler ve önceden duydukları cenaze seslerine karışan arkadan gelen gökgürültüleri katılmıştı. Gökyüzü boyunca çakan şimşek arada bir meşalelerin kasvetli alevlerinin ışığını karartarak, cenaze alayının eşlik ettiği bu kadını mezarına götürme hakkı için yeryüzü sakinleriyle rekabet eder gibi görünüyordu. Her şey dehşete neden oluyor, her şey kedere işaret ediyordu ve bizzat doğanın kendisi sonsuz matem giysisini giymiş gibi görünüyordu.

Derinden etkilenmiş olan Franval “Bu nedir?” dedi.

Clervil dostunun elini tutup onu başka bir yöne götürerek “Hiçbir şey, hiçbir şey,” dedi.

“Hiçbir şey mi? Yo, beni yanıltıyorsunuz. Ne olduğunu görmek istiyorum...”

Öne atıldı... Ve bir tabut gördü.

“Merhametli Tanrı,” diye bağırdı. “İşte o, bu o, bu o. Tanrı onu görmem için bana son bir fırsat verdi...”

Zavallı adamı sakinleştirmenin olanaksız olduğunu anlayan Clervil’in emri

üstüne rahipler sessizce gittiler... Tamamen aklını kaçırmış Franval kendini tabutun üstüne attı ve tabuttan çok ağır şekilde incittiği kadından geriye kalan cansız bedeni çıkardı. Cesedi kollarına aldı ve onu bir ağacın dibine yatırarak çılgınlık halinde, mutlak çaresizlik içinde ağlayarak kendini üstüne attı:

“Ey hayatını acımasız zulmünün söndürdüğü siz, ey hâlâ taptığım hazin varlık, ayaklarınızın dibinde affınızı ve bağışlamanızı dileyen kocanıza bakın. Bunu sizden sonra yaşamak için istediğimi düşünmeyin. Hayır, hayır, Bunu erdemlerinizden etkilenen Yüce Tanrının, mümkünse, sizin affettiğiniz gibi beni affetme lütfunda bulunması için istiyorum... Kan almalısınız, tatlı karım, intikamınızın alınması için kan almalısınız... Ve intikamınız alınacak... Ah! Önce gözyaşlarını görün ve pişmanlığıma tanık olun; sizi izleme niyetindeyim, sevgili gölge, fakat siz aracılık etmezseniz işkence gören ruhumu kim alacak? Aynı şekilde tanrının kolları ve kalbinizden atılmış onun, suçlarından içtenlikle pişmanlık duyarken, korkunç cehennem azaplarına mahkûm edildiğini görmek ister misiniz? Affedin, sevgili ruh, bu suçları affedin ve bunların intikamını nasıl aldığımı görün.”

Bu sözlerle birlikte, Clervil’in bakışını atlatan Franval tuttuğu kılıcı vücuduna iki kez batırdı. Kirli kanı kurbanının üstüne akıyor ve onun intikamını almaktan çok onu kirletiyor gibi görünüyordu.

Clervil “Oh dostum,” dedi, “ölüyorum, fakat vicdan azabının kucağında ölüyorum... Arkada kalanlara acıklı sonumu ve suçlarımı bildirin, onlara tutkularının kölesi sefil bir köle olan bir adamın, görevin ve doğanın çığlığını kalbinde boğacak kadar rezil bir adamın böyle ölmesi gerektiğini söyle. Zavallı karımın tabutunun yarısını benden esirgeme; pişmanlığım olmasaydı onu paylaşmaya layık olmazdım, ancak şimdi pişmanlığım beni bu iyiliğe tamamen layık hale getiriyor ve bunu istiyorum. Elveda.”

Clervil zavallı Franval’in son isteğini yerine getirdi ve alay, yoluna devam etti. Az sonra ebedi bir sığınak birbirlerini sevmek için doğmuş bir karı ve kocayı, mutluluk için yaratılmış ve suç ve korkunç fesatları, ikisinden birinin suçlu eli altında, yaşamlarını bir zevk bahçesinden bir engerek yuvasına dönüştürmek için araya girmemiş olsaydı mutluluğun tadına varacak olan bir çifti yuttu.

Saygıdeğer din adamı kısa süre sonra bu değişik felaketlerin korkunç

ayrıntılarını Paris'e geri götürdü. Kimse Franval'in ölümüne üzgün değildi; hayatı yalnızca bir üzüntü nedeni olmuştu, ancak karısının yası tutuldu, acı şekilde tutuldu. Gerçekten de hangi varlık erkeklerin gözünde yeryüzünün erdemlerini el üstünde tutan, sayan ve besleyen ve her defasında kötü talih ve kederden başka şey bulmayan bir kişiden daha değerli, daha çekicidir ki?